

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120—
za pol leta " " " 60—
za četrt leta " " " 30—
za en mesec " " " 10—

za inozemstvo:
za celo leto " " " Din. 216—
za pol leta " " " 108—
za četrt leta " " " 54—
za en mesec " " " 18—

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 15—
v inozemstvu " " " 35—

Posamna štev. 75 par.

SLOVENE

Cene inseratom:
Enostopna petina vrsta mali
oglas po K 4— in K 6—
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po K 8—, poslana itd
po K 12—
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenem
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS
Poština plačana v gotovini

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 5/III.
Recepti se ne vračajo; nehranljiva pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 322.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 5. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 19.011, sarajev 7563, praške in dunaj. 24.797

Čehoslovaška in Bol- garija.

To dni se je odigral v Sofiji za poli-
tično in kulturno bodočnost slovanskih na-
rodov važen dogodek: Čehoslovaška je po-
slala v Bolgarijo svojega prvega poslanika,
gospoda Bogdana Pavlu, ki je v svojem na-
stopnem nagovoru na kralja Borisa začel
smernice svojega poslanstva. Njegove be-
sede so za vse jugoslovanske narode tako
pomembne, da ni čuda, ako jih razum srb-
skih listov ostalo slovansko časopisje ži-
vahno komentira.

Bogdan Pavlu je sporočil kralju in
vsem bolgarskemu narodu posebne
simpatije, ki jih goji do njega dr. Masaryk.
Potem je na več mestih svojega govora z
velikim poudarkom podčrtal dejstvo, da
med Čehoslovaško in bolgarskim narodu
ni nikoli vladalo nobeno nasprotstvo,
ampak vseskozi tesna kulturna vez —
omenil je Bolgarom in Čehom tako sveta
apostola Cirila in Metoda — katera se je
izražala prav posebno v dejstvu, da je cela
vrsta čeških kulturnih delavcev, na čelu
jim avtor prve znanstvene zgodovine bol-
garskega naroda, Konstantin Jireček, toli-
ko pripomogla k političnemu osvobojenju
in kulturnemu preporodu Bolgarije.

Njegovo poslanstvo, je dejal, bo obsto-
jalo v tem, da se izvrstno razmerje, ki vla-
da med Čehoslovaško in Bolgarijo, le še
poglobi, da se mednarodni odnosi na sve-
tu sploh konsolidirajo tako, da bo to v ko-
rist tudi Bolgariji in da se utrdijo kulturne
vezi med slovanskimi narodi.

Odgovor kralja je bil istotako prisr-
čen in je vseboval iste politične in kulturne
momente, katere je poudaril zastopnik če-
koslovaške republike.

Bolgarsko časopisje vseh strank je te-
mu dogodku posvetilo največjo pozornost.
Bil je predmet uvodnim člankom istočasno
po vseh belgrijskih listih. Poudarjali so,
da Čehoslovaška zavzema v mednarodni
politiki danes tisto mesto, ki ga je enkrat
imel Dunaj, da v mali antanti igra vodilno
in posređovalno vlogo, da dela na zbliza-
nju vseh slovanskih narodov in da bo pri-
ateljstvo Čehoslovaške napram Bolgariji
brezdvoma imelo sčasom odločilni pomen
za izboljšanje srbsko-bolgarskih odnosov,
čeprav bo republika, se razume, morala
delati v tem oziru z vso previdnostjo, tak-
tom in razumevanjem. Ob tej priliki je v
vsem bolgarskem časopisju čutili odlo-
no slovansko noto.

Kolikega pomena je politična smer
Čehoslovaške napram Bolgariji za politiko
SHS, ni treba posebič naglašati. Ona se ta-
korekoč z obema rokama da otipati.

(G. Bogdan Pavlu je žurnalist, je bil l.
1918/19 predsednik Čehoslovaškega na-
rodnega odbora čehoslovaških legij v Si-
biriji in se je kot tak jako dobro seznanil
z raznimi političnimi smermi med Jugoslo-
vani ter seveda pozna temeljito Rusijo,
kar je na njegovem sedanjem mestu ve-
like važnosti.)

Posvetovanje o zahtevah princa Jurja.

Belgrad, 5. avg. (Izv.) Ministrski pred-
sednik Pašić, zunanji minister dr. Ninčić
in predsednik parlamenta dr. Ribar so se
včeraj popoldne sestali v predsedništvu
vlade radi izjav princa Jurja v javnosti. Na
tem sestanku se ni sklenilo ničesar defi-
nitivnega. Odločitev glede princa Jurja bo
padla, ko bo kralj o vsem obveščen. Min.
predsednik Pašić je poslal dolgo šifrirano
brzojavko kralju na Bled. Iz vladnih kro-
gov se doznava, da se bo to vprašanje po
odgovoru z Bleda razpravljalo v plenumu
skupščine. Nekateri člani vlade so rne-
nja, naj se princu Jurju odstopi vila na
Topčiderskem brdu, v kateri je umrl kralj
Peter, in naj se princu Jurju dá na razpo-
lago, kar mu pripada.

Uradniška pragmatika.

Belgrad, 5. avg. (Izv.) Današnja »Po-
stika« poroča z Bleda, da bo kralj pristal
na to, da se predloži zakonski načrt o
uradniški pragmatiki zakonodajnemu od-
boru dne 1. oktobra, tako da bo ves za-
konski načrt predložen narodni skupščini
20. oktobra.

Bitke med fašisti in delavstvom.

SPOPADI Z VOJAŠTVOM. — BORBE SE NISO KONČANE.

Rim, 5. avg. (Izv.) Represalije fašis-
tov so se včeraj po mnogih mestih nado-
ljevale. V Milanu, kjer so komunisti ho-
teli preprečiti vpostavitve dela, so prodrli
fašisti s svojim načrtom, da odstopi so-
cialistični občinski svet in da se imenuje
vladni komisar, na kar so zapustili mestno
hišo, ki so jo bili zasedli. Industrijski so
v odgovor na stavko delavcev sklenili eno-
dnevni izpor. Popoldne so izbruhnili po-
cestni boji. Fašisti so porušili več delav-
skih domov. Med delavci in fašisti je pri-
šlo do bojev z bombami, pri čemer so bile
štiri osebe ubite. Končno se je posređilo
karabinierjem s pomočjo strojnice, da so
napravili borbi konec. Ob 18. je napadlo
200 fašistov poslopje lista »Avanti«. Ber-
zaljeri, ki so poslopje stražili, so bili po-
točeni, nakar so fašisti zapalili upravni-
ške in uredniške prostore ter knjižnico.
Preprečili so tudi požarni brambi, da bi
požar omejevala. Uredniki in drugi name-
ščenci so zbežali skozi zadnja vrata. Ko je
vojaštvo dobilo ojačenja, so se fašisti
umaknili. Ubila sta bila dva fašista, mno-
go pa ranjenih.

V Genovi, kjer je vso noč divjal boj s
strojnicami, so se podnevi nadaljevali
manjši boji, ki so se končali šele, ko je
vojaštvo nastopilo z vso odločnostjo. Pri
tem je bil ubit en fašist. V Livornu mir ni
bil moten. Tekom bojev, ki so se vršili
zadnje dneve, je bilo ubitih osem oseb. V
parmi so zahtevali delavci, preden začno
delati, da se umaknejo fašisti, nakar so ti
razdeljali dva delavska doma ter upepelili
redakcijske prostore, kakor tudi strojne
naprave lista »Piccolo«. V delavskem delu
mesta so bile zgrajene barikade. Kasneje
so ta del zasedli vojaki. Proti večeru so
dobili fašisti ojačenja. V Anconi je položaj
kar naprej napet in zelo resen. Fašisti so
zapalili dve zbirališči železničarjev. Iz mi-
noritskega samostana so izvlekli dva so-
cialista, ki so ju obdolževali, da sta na fa-
šiste streljala. Nato so fašisti porušili de-
lavsko zbornico in poškodovali vodovod.
Nekaj vlakov, na katerih so se nahajali
fašisti, so delavci obstreljevali, nakar so
fašisti prijeli dva delavca in ju takoj ustrelili.
Demolirali so tudi stanovanje komu-
nističnega poslanca Cornella in socialisti,

čno tiskarno. Fašistovske formacije so pri-
spele iz Umbrije, Bologne in drugih kra-
jev. Fašisti izjavljajo, da ostanejo v mestu,
dokler ne bodo aretirani pobegli voditelji
stavkajočega delavstva. Socialistični po-
slanci zbornice so imeli posvetovanje. Ka-
kor se govori, bodo vsi socialistični občin-
ski funkcionarji odložili svoja mesta.

Trst, 5. avgusta. (Izv.) Delavska zbor-
nica v Mugia je razrušena. V Corici so po-
skušali ponoči komunisti s strojnicami
prodreti v notranjost mesta. V Mastre je
bil socialistični obč. svet prisiljen k odstopu.
Po došli poročilih so fašisti v 43 me-
stih uničili delavske domove in razne
druge delavske zborovalne prostore. Mi-
lanski »Avanti« je izšel danes v neki
Turinski tiskarni.

Milan, 4. avgusta.

Ker del štrajkujočega milanskega de-
lavstva 3. t. m. popoldne še ni šel na delo,
so fašisti porabili to priliko, da opusto-
šijo razne delavske ustanove. Uničili so
zadruge železničarjev in cestnih železni-
čarjev in vse socialistične in komunistične
društvene prostore po raznih delih mesta.
Ob 6. uri zvečer so fašisti vdrl v palačo
Marino, kjer je sedež mestne uprave in jo
zasedli. Takoj so z balkona palače razvili
italijanske trikolore in ogromen fašistov-
ski grb. Funkcionarji stranke so zasedli
županovo pisarno. Fašistovski poslanci so
z balkona govorili prebivalstvu. Ob 10. uri
se je pojavil na balkonu D'Annunzio in
imel govor. Slavil je Milan ki se je končno
osvobodil slabih pastirjev, ki so doslej
imeli v rokah delavstvo. Ljudje so prire-
dili D'Annunziu viharne ovacije, ki so
D'Annunzia očividno omamile. Pozval je
meščane, naj prisežejo na timavsko zasta-
vo, ki je navzoča četudi odsotna, da osta-
nejo zvesti njej in njegovim ukazom. Sledil
je vihar navdušenja. Okolu polnoči je za-
vladal po mestu zopet mir. — Fašisti so
zasedli tudi municipij v Livornu; sociali-
stični občinski svet je odstopil. — Fašisti
so porušili in zažgali delavske domove in
ustanove v Aleksandriji, Livornu, Astiji,
Padovi in drugod. Težki spopadi z delav-
stvom so se pripetili v Genovi, kjer sta
ostali dve osebi na mestu mrtvi.

Londonska konferenca.

AVSTRIJSKO VPRAŠANJE NA KONFERENCI.

Pariz, 5. avg. (Izv.) Glasom poročila
»Le Petit Parisien« se londonske kon-
ference gotovo udeležijo tudi Italija, Bel-
gija in Japonska. Ameriški poslanik Har-
vey bo prisostvoval konferenci kot opazo-
valec in je že odpotoval iz Škotske v
London.

Dunaj, 5. avg. (Izv.) Glasom uradnih
vesti, ki so jih prejela tukajšnja poslani-
štva velesil, je Lloyd George izjavil, da je

na vsak način potrebno, da se na konfe-
renci v Londonu razpravlja tudi o avstrij-
skem vprašanju in da bo on ugodno reši-
tev tega vprašanja podpiral.

Pariz, 5. avg. (Izv.) Predsednik Poin-
care odpotuje jutri v London, da se ude-
leži konference radi nemških reparacij. Z
njim odpotuje tudi večje število strokov-
njakov.

Lenoba vladne večine.

Belgrad, 5. avg. (Izv.) Včerajšnja seja
narodne skupščine se je zaključila, ker ni
bilo kvoruma. Predsednik skupščine je
napovedal prihodnjo sejo za september.
Tako se je dogodilo, da sta ostala dva naj-
bolj važna zakona nerešena, in sicer urad-
niški zakon in zakon o vojni odškodnini.
Med uradništvom vlada radi tega veliko
ogorčenje ter namerava uradniška organi-
zacija podvzeti najbolj energične ukrepe,
ki so ji na razpolago.

V ZNAMENJU REŽIMA.

Belgrad, 5. avg. (Izv.) Povodom ime-
novanja državnega podtajnika v finančnem
ministrstvu zahtevajo radikaleci mesto dr-
žavnega podtajnika v notranjem ministr-
stvu, demokrati pa bodo zahtevali mesto
državnega podtajnika v ministrstvu za pro-
met.

DAVIDOVIĆ IMENUJE MINISTRA.

Belgrad, 5. avg. (Izv.) Demokratski
klub je pooblastil na današnji svoji seji
strankinega predsednika Ljubo Davidovi-
ća, naj imenuje novo osebo za notranjega
ministra.

Darujte za gladujoče v Rusiji!

KOMISIJA ZUNANJEGA MINISTRSTVA.

Belgrad, 5. avg. (Izv.) Danes je bila v
zunanjem ministrstvu konferenca, na ka-
teri se je razpravljalo o rešitvi tekočih
vprašanj. Zunanji minister je obrazložil
članom komisije naš zunanji položaj. Nato
so bili izvoljeni novi člani v komisijo zu-
nanjega ministrstva in sicer dr. Strazički,
Hugon Verk, Rejanović in dr. Boga.

Belgrad, 5. avg. (Izv.) Komisija zuna-
njega ministrstva je zahtevala od Bolgar-
ske takojšnjo izplačilo cele vsote 2.500.000
zlatih frankov, ker ni Bolgarska ratificira-
la konvencije o vojni odškodnini.

DELO MINISTRA ZA VERE.

Belgrad, 5. avg. (Izv.) V ministrstvu
za vere se izdeluje interkonfesionalni za-
kon ter namerava minister za vere legali-
zirati hrvatsko »narodno cerkev«.

KOMISIJA ZA KONKORDAT S SV.
STOLICO.

Belgrad, 5. avg. (Izv.) Minister za ve-
re je v sporazumu z zunanjim ministrom
imenoval komisijo, ki naj bi uredila odno-
šaje naše države s sv. stolico. Razen mi-
nistra za vere in zunanjega ministra so še
v komisiji Marko Djuričić, Ljuba Jovano-
vić, Čeda Mitrović, dr. Lomović, škofje dr.
Jeglić, dr. Askamović in Uccellini ter kano-
nik Gjuka.

Potek štrajka v Trstu.

V Trstu so se deloma odzvali pozivu
na štrajk delavci v ladjedelnicah, tram-
vajski uslužbenci, mornarji, železničarji in
stavci. Štrajkujoče so deloma nadomestili
fašisti in mornarji vojne mornarice. Stavci
so pa 3. t. m. v celoti šli zopet na delo.
Fašisti izvajajo najhujši teror in hodijo
oboroženi po mestu. Opetovano so poiz-
kušali napasti poslopje »Lavoratori«, a
jih je javna straža vedno zavrnila. Stavka
v Trstu še ni končana in tudi v Italiji še
ne izhajajo listi.

Vprašanje demisije čehoslova- ške vlade.

Praga, 5. avg. (Izv.) Seja ministrske-
ga sveta, na kateri bi se moralo razpravl-
jati o demisiji celokupne vlade, je pre-
ložena na torek. Vendar pa je zelo dvom-
ljivo, če se bo na tej seji definitivno od-
ločevalo, ker je vojni minister Udržal na
oddihu v Jugoslaviji in se ne vrne pred
20. avgustom v Prago.

VOJAŠKA POLICIJA NA SLOVAŠKEM
ODPRAVLJENA.

Bratislava, 5. avg. (Izv.) Vojaška po-
licija, ki je dosedaj opravljala varnostno
službo, je v Podkarpatski Rusiji in na Slo-
vaškem odpravljena. Vojništvo se bo upo-
rabilo pri obmejnih četah in v finančni
službi.

Zvišanje železniških tarif v Avstriji.

Dunaj, 5. avgusta. (Izv.) S 15. avgu-
stom stopi na vseh progah Južne železnice
v Avstriji v veljavo povišanje tarif za pre-
voz oseb in blaga. Vse cene se zvišajo za
300 odstotkov.

Pomnožitev avstrijskih ban- kovcev.

Dunaj, 5. avg. (Izv.) Vsled velikan-
skega porasta draginje v času od 15. do
31. julija bo znašala indeksna številka
uradniških plač 91%, vsled česar bo mo-
rala država izdati novo število bankovcev.
Iz zadnjega oglasa državne banke z dne
23. julija je razvidno, da je bilo v prometu
ta dan približno 691 milijard. To število se
je v zadnjem tednu zvišalo za 90 milijard
in je bilo 31. julija v prometu približno
780 milijard.

NOTNA BANKA NA DUNAJU.

Dunaj, 5. avgusta. (Izv.) Vlada je spo-
ročila, da bodo od bančnega konsorcija
podpisani zneski za notno banko do 15.
avgusta založeni. Subskripcijski rok se
konča 10. septembra. Med 10. in 15. sep-
tembrom se bo banka konstituirala. S
15. septembrom se začne poslovanje nove
banke.

Proračun sovjetske vlade.

Lvov, 5. avg. (Izv.) Glasom vesti iz
Varšave predvideva proračun sovjetske
vlade dohodkov 360 milijard rubljev in 700
milijard rubljev izdatkov. Samo za vzdrže-
vanje rdeče armade zahteva Trocky pri-
bližno 76 milijard rubljev.

OLAJŠAVE ZA AVSTRIJSKO DRŽAV-
NO BANKO.

Dunaj, 5. avgusta. (Izv.) Avstrijskemu
zveznemu ministrstvu zunanjih poslov je
danes dospela oficijelna vest, da je repa-
racijska komisija na svoji seji, ki se je vr-
šila dne 4. avgusta definitivno potrdila
osvoboditev v poštvi prihajajočih avstrij-
skih aktiv.

POLET OKOLI SVETA.

Delhi, 5. avgusta. (Izv.) Major Blact
je na svojem poletu okoli sveta došel
semkaj.

PET TISOČ LJUDI ŽRTEV VIHARJA.

Hongkong, 5. avg. (Izv.) Po brezlični
vesti je tajfun v okolici Swatala povzročil
velikansko škodo, ker je na daleko in ši
roku opustošil tamošnje kraje. Pri tem vi-
harni je izrabilo življenje pet tisoč li-

Koroško vprašanje.

Dne 26. julija t. l. je poslanec Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec ob pri-liki debate o proračunu zunanjega ministristva govoril o naši zunanji politiki. Go-gor je zbudil splošno pozornost. Ker je spričo sedanjega gospodarsko-političnega položaja avstrijske republike, ki pride tudi na razgovor londonske konference med Lloyd Georgom in Poincarejem, za nas po-sebno aktualno koroško vprašanje, objav-ljamo iz dr. Hohnjevega govora oni od-stavek, ki govori baš o tem. Poslanec je izvajal:

Če pogledamo na Koroško, nas na-polnjuje ista žalost kakor pri pogledu proti jugu. Na Koroškem je ostalo pod tujo vlad-jo 80.000 in še več Slovencev, če ne upo-števamo koroških Slovencev, ki so prišli pod Italijo. In kakšen je njihov položaj? Da ne bode te misli, da pretiravam, ho-čem citirati izjavo koroškega deželnega glavarja g. Gregerja, ki jo je podal dne 2. junija 1922 v seji koroškega deželnega zbora. Greger je takrat izjavil tole: »V ne-katerih jezikovno mešovitih krajih je kon-statirani poostrež narodnih sporov. Do-zdeva se, da se nekateri krogi ne morejo prilagoditi dejanskim razmeram ter z vsemi sredstvi delajo propagando za spremenitev. Proti temu je treba poudariti, da je brez-plodno in nevarno prezirati realna dejstva in vzbujati nade, ki so neizpolnjive. Na drugi strani pa si mora tudi postaviti meje narodna strast onih krogov, ki menijo, da more deželna vlada ignorirati določbe o varstvu manjšin.«

Kaj konstatira Groeger? Groeger ugo-tavlja tole: da niso Slovenci popustili od svojega naroda, da se nečejo prilagoditi se-danjim političnim razmeram, da očeejo na-rodno živeti. Ne samo to! On konstatira fak-tum, da Slovenci s propagando delajo na to, da bi se sedanje stanje izpremenilo. In še nekaj drugega konstatira Groeger, kar je za nas bistveno. On pripiše, da nacio-nalna strast Nemcev ne pripusti deželni vladi, da bi izvršila mednarodno sprejete dolžnosti, da brani narodne manjšine, da bi Slovence dajala narodne šole, priznala pravo njihovega jezika v uradu in v vsem javnem življenju. To konstatira deželni glavar sam in mislim, če bi bila poslala naša vlada vsaj to izjavo na Zvezo narodov, bi bila vsaj nekaj storila v obrambo našega elementa.

Gospodje! Trpljenje Slovencev na Ko-roškem je tako, kakor je trpljenje Sloven-cev in Hrvatov v Julijski Benečiji. Jaz mi-slim, da moramo mi tukaj v našem parla-mentu dvigniti svoj glas v obrambo naše-ga slovenskega in hrvaškega elementa v Italiji in našega slovenskega elementa v Avstriji. (Viharno odobravanje.) Nimamo drugega foruma. Ako vevlasti nimajo ušes za naše pritožbe, moramo tu v parla-mentu dvigniti svoj glas in opozoriti vlado na njeno narodno dolžnost, da poduči Zve-zo narodov o zatiranju slovenskega ele-menta v Italiji in na Koroškem. Dokler mi ne priključimo naši državi vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov, dotlej naša država ni izpolnila svoje naloge, katero more izpol-niti. (Burno ploskanje.) Jaz to stvar po-udarjam in prosim vlado, da v bodoče svo-je delovanje preokrene v tem smislu, da se intenzivneje zavzame za slovenske in hrvaške trpine v Italiji in na Koroškem. Zveza narodov mora znati, da Avstrija, ki je gospodarsko in finančno oslabiljena do smrti in popolnoma odvisna od mednarod-ne podpore, ne izpolnjuje onih mednarod-nih obvez, katere je v saintgermanski po-godbi sprejela z ozirom na slovanske manj-sine na Koroškem.

Naj Zveza narodov tudi izve, kako Ita-lija, ki ima navadno polna usta o kulturi, človečnosti in pravičnosti, narodno in poli-tično zatira Slovence in Hrvate, katere je podvrгла svoji nadoblasti.

Janko Jovan:

Slabo občinsko gospo-darstvo.

Temeljno načelo vsakega zdravega gospodarstva mora biti teženje spraviti iz-datke v sklad z dohodki. Kjer so izdatki manjši od dohodkov, tam pravimo, da go-spodarstvo ni v redu. Da se propadajoče gospodarstvo reši, je treba skrbeti za nove vire dohodkov in izločiti iz gospodarstva one faktorje, ki pasivno balancirajo. Ta načela veljajo za vsako gospodarstvo brez razlike, veljajo za privatnika, za občino in državo.

V našem državnem gospodarstvu vi-dimo že leta, kako se odigrava stremljenje po dosegi ravnovesja v državnem proračunu. Vidimo pa tudi, da doslej ni mogla nobena vlada tega cilja doseči, ker ni bile srečna v izbiro sredstev, ki naj zvišajo do-hodke, še bolj pa, ker ni izločila povzro-čiteljev pasivnosti v proračunu. V kolikor se rodi kritika proti državnemu gospo-darstvu, velja ta kritika nezmožnosti v izbiri sredstev pogoditi pravo pot. Tako vidimo, do so še danes z malimi izjemami vsa

podjetja, katera vzdržuje državni aparat v lastni režiji, v breme proračunu ali vsaj ne dosega uspehov, kakor bi jih brezdvom-no dosegla, če bi jih država izročila pri-vatnikom v zakup. Omenim le državno solarno v Kreki. Dasi so viri za proizvajanje soli neizčrpani in bi morala produkcija pokriti večino potrebščin v državi, vendar znaša cela produkcija dnevno okrog dva vagona ter je dosegla doslej v najboljšem slučaju komaj štiri vagona na dan. Ako vlada vidi, da podjetje pod državno upra-vo ne uspeva, četudi so dani vsi pogoji za uspevanje, bi poverila podjetje vsaj za-časno, dokler se razmere ne izboljšajo, pri-vatnikom v zakup, kar bi donášalo državi neprimerno več na zakupnini, kakor bo kdaj državno gospodarstvo upalo iztisniti iz podjetja. Dalje vidimo, da izdaja država mnogokrat za svrhe, ki niso nujno potreb-ne, a zato ne more zadovoljiti potrebam, ki so neodložljive. Ker pa si vlada ne mo-re zagotoviti rednih dohodkov, ki bi stali v ravnovesju z izdatki, mora si pomagati vsakoletno s najemanjem novih posojil, a ta posojila so dosegla že višino, da njih obrestovanje samo pada v občutno obre-menitev državnega proračuna.

Podobno gospodarstvo se nam obeta tudi pri ljubljanski mestni upravi. Ne da se tajiti, da je bilo v Ljubljani v zadnjih letih pred vojno mnogo zamujenega. Naprave, kakor tlakovanje, pojačenje električnega toka, kanalizacija, da samo te omenim, bi se bile dale izvršiti po ugodnih pogojih in vendar se niso izvršile, dasi so bile po-trebne. Čim dalje pa se z izvršitvijo po-trebnih naprav čaka, tem bolj se pojavlja rajo vendar biti realizovane, če tudi je mo-raj vendar biti realizovana, če tudi je mo-ment udejstvitve neugoden. Če se izvršuje danes tlakovanje, razširja kanalizacija itd., ne more nihče trditi, da to ni potrebno, a mora vsak tudi uvideti, da so ta dela da-nes neizmerno draga. Mestna poslopja uradna kakor tudi šole potrebujejo po-pravil, ker so zanemarjena, mezde mest-nega delavstva rastejo, čim bolj raste dra-ginja, isto velja o ostalem mestnem oboju. Tako je razumljivo, da se povečavajo redni in izredni izdatki, za katere je treba dobiti kritja v novih dohodkih. Izredni iz-datki bi se dali pokriti z najetjem investi-cijskega posojila ali pa s prodajo onih mestnih realitet, ki se niti ne rentirajo niti niso za mestno potrebne, predstavlja pa v današnjih razmerah ogromne vrednosti. Tako vidimo, da iščejo s prodajo nepotrebnih realitet druga mesta n. pr. Celje in Ptuj osigurati si razpoložljive kapitalije za nove bolj potrebne investicije ter bi na ta način tudi naša mestna uprava mogla pre-cejšen del novih investicij pokriti. Da pa sedaj občinski svet nadomestujoči vladni komisar za take transakcije ne more pre-vzeti odgovornosti, niti ni upati, da bi v slučaju poskusa dobil za to potrebno vlad-no odobritev, je jasno, vsled česar je tako s prodajo realitet kot tudi z najemanjem investicijskega posojila treba čakati, da prevzamejo mestno upravo zopet legalni predstavniki davkoplačevalcev. Vsekako pa je opravičeno, da se kritje novih veli-kih investicij prenese z dolgoletno amorti-zujočim se posojilom na več generacij. Za nove investicije in le za te je v gospodar-stvu opravičeno najemanje posojil, pod vsakim pogojem pa je zavračati najema-nje posojil za kritje proračunskega defi-cita, v kolikor poteka ta iz naraščanja rednih izdatkov. Redni izdatki morajo do-biti kritje le v rednih dohodkih in če na-rastejo izdatki, morajo se zvišati dohodki. Dohodke pa mestna uprava črpa iz novih davščin, ki jih naklada davkoplačevalcem kot doklade na že obstoječe davke ali pa uvaja nove pristojbine in takse od uslug, ki jih imajo posamezni od mesta ali obda-čube luksus itd. Kakor je iz poročila, pri-občenem v ljubljanskih dnevnikih razvid-no, znaša deficit v mestnem proračunu ljubljanskem 12 milijonov kron, a je z go-tovostjo sklepati, da bo ta deficit, čim se zvišajo mezde mestnim delavcem in dovo-lijo draginjske doklade uradništvu, dose-gel vsoto, ki ne bode daleč proč od 20 mi-lijonov kron. Samo po sebi umevno je, da se ljudstvo vselej brani novih bremen, prav tako pa je gotovo, da se nova bremena morajo naložiti, če se hoče deficit pokriti ali vsaj zmanjšati. Dnevnik si prinesli tu-di poročilo kaka nova bremena si je vlad-ni komisar zamislil. Iz poročila je razvid-no, da je pri izbiri skušal kar najmanj mo-goče povečati že obstoječe občinske do-klade, pač pa hotel dohodke povečati v prvi vrsti z novimi pristojbinami. Časopis-je je sprejelo napoved novih pridobitnih pristojbin z očitki, da bodo nova breme-na davkala draginjo. Vsa nova bremena, ki se davkoplačevalcem nalagajo, so odlozna in jih nihče z veseljem ne pozdravlja, če pa bremena naravnost ogrožajo obstoj pri-zadetih, potem so krivičani in zaslužijo najhujši odpor. O napovedanih davščinah tega nihče ne more trditi. Poglejmo, kaka so ta nova bremena! Eno od navedenih davščin je uvoznina. Uvoznina bi se naj pla-čevala od uvoženega blaga in sicer: uvoz do 50 kg je popolnoma prost, plačati pa bi bilo od živil nad 50 kg do 500 kg 1 Din, od 500 do 1000 kg 1.5 Din, od 1000 do 2000

kg 2 Din, od 2500 do 3500 kg 3 Din, a od celega vagona 10.000 kg 10 Din, od osta-lega blaga bi bile postavke za iste koli-čine 3, 5, 8, 12, 24, 60 Din; osebni avto bi plačal pri uvozu v mesto 2 Din, a tovorni avto od uvoženega blaga, kakor je gori našeto. Če pomislimo, da so količine do 50 kg proste vsake uvoznine, a od 10.000 kg znaša le 40 K, tedaj bi se živila podra-žila za štiri tisočinke krone pri enem kilo-gramu ali za štiri vinarje pri 10 kg. Druge davščine bi bila tržnina, ki naj se pobira od blaga za prodajo na mestnih trgih. Ka-kor je vsak privatnik opravičen zahtevati odškodnino od uporabe svojega zemljišča, tako se te pravice ne da odrekati mestni občini. Tržnino pobirajo tudi druga mesta n. pr. Beograd, Zagreb, a pri nas tudi Ma-ribor brez vsega ugovora in oznevoljenja. Tržnina je bila predvidena sledeče: od enovprežnega voza 1 Din, piščanca 0.25 Din, od novega voza, ki je na prodaj, 5 Din, od stojnic, barak in lop na mestnem svetu do obsega 5 kvadratnih metrov 1 Din, 10 kvadr. metrov 2 Din, nad 10 kvadr. metrov 3 Din od m. Kakor je iz navedenih podat-kov razvidno, se ne more ali vsaj ne sme trditi, da bodo navedene davščine podra-žile vse življenske potrebščine. Da pa je morala mestna uprava zvišati tudi dokla-de, je neizogibna posledica povišanih iz-datkov in ni dvoma, da bode moral isto pot nastopiti vsak občinski zastop, ki bo imel opraviti z milijonskim deficitom v proračunu.

Kakor je bilo čitati v ljubljanskem časopisu, vlada vpeljala uvoznine in tržnine ni odobrila in tako bo ostal deficit nepo-krit. Ker pa mestni magistrat nima dohod-kov, da bi kril izdatke, je že obenem kre-nil na pot, ki je za vsako gospodarstvo najbolj pogubonosa, na zadolževanje v svrhu kritja deficita. Kmet, ki dela dolgo-ve, da krije z njimi davke in druge gospo-darske potrebščine, pride na boben in ista usoda mora čakati tudi vsako drugo go-spodarstvo, ki si hoče na sličen način po-magati. Naj bodo davščine še tako odioz-ne, so vendar, če so potrebne, ukloniti se je treba, a mesto iskati novih dohodkov najemati posojila za redne izdatke ne sme biti nikdar način zdravega gospodarstva. Ker pa mestnemu magistratu niso bili odo-breni novi dohodki, razpisal je dne 22. t. m. na rotovski tabli, da bo za mesece ju-lij, avgust in september najel posojilo 3 milijonov kron. Če že legalno zastopstvo davkoplačevalcev ne sme na tak nedovo-ljen način iskati kritja za izdatke, je to tem manj dovoljeno v sedanjih razmerah, ko izvoljene zastopnike davkoplačevalcev nadomešča od vlade imenovan komisar in dolžnost vlade bi bila, da zabrani vsako zadolževanje, dokler ne nastopijo v mest-ni upravi zopet normalne razmere.

Na mednarodni konferenci v Genovi so zastopniki udeleženi držav soglas-no priporočili kot prvo sredstvo za izbolj-šanje državnega gospodarstva kritje izdat-kov z lastnimi dohodki ter prenehanje za-dolževanja pri bankah. Če so tedaj največ-ji državniki toliko zastopanih držav sma-trali zadolževanje v svrhu kritja rednih iz-datkov za nesrečo zdravega državnega go-spodarstva, je evidentno, da je najemanje posojil v svrhu kritja rednih izdatkov v isti meri kot za državo pogubno tudi za občino ne izvzemši ljubljanske občine.

Mestno gospodarstvo je krenilo na isto zgrešeno pot, katero smo že večkrat grajali pri državnem gospodarstvu. Če se-danja mestna uprava ne more rešiti polo-žaja pravilnim in dovoljenim potom, potem je stvar vlade, da izroče upravo čimpreje legalnim zastopnikom davkoplačevalcev.

Naš državni proračun in izvestiteljska služba.

Širši javnosti, osobito pa naši slovenski ni znano, kako malo razumevanja imajo naši po-litični krogi, posebno pa merodajni državniki, za pomen tiska, oziroma izvestiteljske službe. Vsaka količaja moderna država polaga na to panogo mnogo pažnje, pa bodisi potem iz-vestiteljska služba popolnoma v rokah države, ali pa vsaj pod kontrolo države. Tako imamo velike izvestiteljske organizacije kakor Havas, Reuter, Wolf, Agencio Stefani, Korbureau, Česki tiskovni kancelarj itd., vse institucije, ki pod kontrolo svojih vlad pošiljajo v svet vesti ne samo o važnejših dogodkih v njihovih drža-vah, ampak tudi važne ekonomske vesti, pro-pagandne in svetski material. Vse te institu-cije kar tekmujejo med seboj, kdo bo dobil in dajal boljši material in kdo bo prekosil dru-gega v hitrosti. Ravno hitrost je ono, kar po-menja pri izvestiteljski službi vse, ker sicer nima cela izvestiteljska služba nobenega po-mena, če se vesti, ki so »najnovejše«, bere že teden dni preje v drugih listih. Vsled tega pa te države tudi trošijo ogromne vsote za poro-čevalsko službo, ki se pa same vsled raznin koristi obrestujejo, samo pri nas in pri še ne-katerih balkanskih državah za to ni smisla. Poglejmo si samo naš proračun.

V proračunu je pod zaglavjem ministrstva zunanjih zadev predvideno za izvestiteljsko službo reci in piši 1,277.848 dinarjev. Lepa je ta svota, če se pomisli, da so milijoni nekda-j res pomenili nekaj. Če pa pomislimo, da so v

tej svoti zapopadene ne samo plače in dodatki uradnikov v Zagrebu, Beogradu, Ljubljani, Sa-rajevu, Skoplju, ampak tudi plače zastopnikov v inozemstvu, na Dunaju, v Pešti, Pragi, Buka-rešti, Atenah, Trstu, Rimu, Parizu, Curihu, Berlinu, Varšavi, Londonu, v Ameriki itd., itd., če se nadalje pomisli, da v večini teh držav naš dinar pomeni le silno malo, če se pomisli, koliko stanejo danes samo telefonska in brzojavna poročila, ne glede na to, da je potrebno tudi naročiti inozemske časopise, potem se vidi vsa beda tega proračuna, ob-tem pa tudi veliko nerazumevanje, ki vlada pri merodajnih činiteljih. Z 1,277.848 dinarjev se pri današnji draginji ne morejo kriti nič letni stroški za pisarniške potrebe v naši zem-lji, a kje je ostalo? Velike države trošijo po-več milijard dobre valute za to službo, pri na-pa kakor po navadi, samo mnogo govorimo o potrebah, ne napravimo pa ničesar.

Poglejmo samo malo v naša uredništva. Vsak list, ki ima količaja naročnikov, recimo 5, 6 tisoč, porabi letno več, kakor to vsoto. O stroških velikih držav za izvestiteljsko služ-bo niti ne govorimo, omeniti moramo samo, da smo na konferenci v Genovi, kjer so vse države privedle s seboj dober izvestiteljski aparat, igrali jako klavno vlogo in smo bili več ali manj odvisni od milosti češkega iz-vestiteljskega aparata, ki je funkcioniral izborna. Pa saj ni čuda. Čehoslovaška republika troši za to svojo službo veliko vsoto 60 do 100 mi-ljonov čeških kron, kar znači v naših dinarjih okroglo 100 do 150 milijonov dinarjev. Čehi znajo to svojo izvestiteljsko službo pa tudi iz-rabiti. Delajo z njo propagando za državo, za svojo industrijo, za svojo valuto. In mi? Edi-no, kar imamo je belgrajski Presbiro, o koje-ga kvaliteti ni vredno izgubljati besede. V Za-grebu, Ljubljani in Sarajevu so se ukinili do-pisni uradi in se je obdržal samo zagrebški novinski urad, ki vegetira iz fonda pokr. upra-ve. V Beogradu je lahko. Osobje takozvanega Presbira je provizorično in če bi se ta urad zaprl, gredo pač uradniki na cesto in konec besedi. A v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu, kjer imamo po večini stare uradnike, ki so de-finitivno nastavljeni? Ali naj se vržejo kar tako meni nič tebi nič na cesto? Mogoče je tudi to! Kaj naj se potem zgodi z njimi in nji-hovimi družinami? Nekateri imajo od 10 do 16, 18 let državne službe, pa naj gredo sedaj kar mirno, tiho na cesto, ker ni zanje predvi-dena plača v proračunu. Sicer pa so uradniki v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu še vseeno na boljšem, ker imajo vsaj kolikortoliko nekako plačo, čeprav je kakor pri vseh državnih urad-nikih sramotna, a belgrajski uradniki ne do-bivajo niti uradniških draginjskih doklad, mar-več samo doklade, kakor sluge. Take so da-nes razmere v naši izvestiteljski službi.

Mnogo se je v zadnjem času govorilo o reorganizaciji dopisne službe, pri ministrstvu leži cel kup načrtov, kakih 50 do 100, a vse brez pozitivnega uspeha, brez razumevanja. Intervenerali so poslanci vseh strank in pov-darjali veliki pomen dobre izvestiteljske služ-be. Kak je bil efekt? Kakor poročajo belgraj-ski listi od 18. t. m. je finanjski odbor 17. t. m. sklenil, da se velika vsota 1,277.848 dinar-jev poviša za ogromno vsoto 400.000 dinarjev, a minister dr. Ninčić je moral slovesno obljubi-ti, da bo osobje takozvanega Presbira te-meljito »reformiral«. Torej s tem je vprašanje rešeno in konec razpravljanju. S 400.000 di-narji se bo uredilo vse, postavile se bodo sa-mo prvovrstne moti na mesta v Parizu, Lon-donu, Curihu, Ameriki itd. in najbrže si mi-slijo, da bo od dovoljenih 1,677.848 dinarjev ostalo najmanj 5 milijonov čistega dobička!

Posledica takega razumevanja izvestiteljs-ke službe je seveda, da prihaja v našo drža-vo vedno več tujih privatnih agencij, katere poročajo kakor hočejo in znajo, marsikateri-krat celo tendenciozno in lažljivo, a nihče jih ne nadzira. Da to ni v korist države, si vsakdo lahko misli. Vendar pa je vprašanje tujih agencij in poročanja s te strani poglavje zase, o katerem zaenkrat še ne pišemo. Da o borzni službi, o moderni ureditvi potom brez-žičnega brzojava, o šifriranih brzojavkah itd., itd. niti govora ni, da pa se za vse to jako za-nimajo razne inozemske izvestiteljske družbe, je gotova stvar.

Da preidemo h koncu. Država ima naj-večji dobiček od tega, če je izvestiteljska služba, ki jo ima v svojih rokah, dobra. Če te-ga ni, je bolje, da se država otrese še tega bremena in dovoli kakemu domačemu kon-zorciju ustanovitev dobre in lepo urejene iz-vestiteljske službe, eventualno pod državno kontrolo, nikakor pa ne sme dovoliti, da se pri nas naselijo razne sumljive agencije, ki ne bodo nikdar delale za državo, marveč ravno nasprotno in za svoj žep.

Politične novice.

+ Uradništvo in »klerikalci«. Glavn-opora nekdanje liberalne in sedanje de-mokratske stranke v Sloveniji je bil uradništvo, dokler ni spregledalo (vsaj znaten del) in demokratom odpovedal pokorščino z vstopom v druge stranke. T-izguba demokrate silno boli: kaj naj po-čno, če se jim začne izneverjati zadnja njihova bojna vrsta? Kmetje so jih zapu-stili že zdavnaj delavcev sploh nikdar niso imeli za seboj, od obrtnikov imajo v svoji sredi le še dva ali tri gospode, ostane jim torej le še uradništvo kot njihov edini up in edina nada za boljšo bodočnost. Na

uradništvo so stavili zlasti mladi demokracije Žerjavovega kova svojo zadnjo karto, češ uradnik mora parirati, sicer mu zažvižga demokrati bič okoli pleč in reže mora na cesto, če se ne ukloni. Toda demokracije so pozabili, da mora tudi najslabši hlapec biti vsaj sit in oblečen. Danes pa uradniki nimajo niti enega niti drugega v dovoljni meri in njihovo zupanje v edinozveličavnost in vsemogočnost demokratske stranke se že v temeljih majo. To daje demokratski gospodi misliti in po svoji stari navadi hočejo zvrniti oni, ki neomejeno vladajo, vso krivdo seveda zopet na »klerikalce«, ki soje danes v najhujši opoziciji! »Jutro« očita »klerikalcem«, da po njihovem mnenju »uradniki le žro in žro«, pozabilo pa je povedati, da so v parlamentu bili ravno poslanci Jugoslovanskega kluba tisti, ki so se vestno udeleževali vseh odborskih sej, kjer se je reševalo uradniško vprašanje, in zahteve bednega uradništva krepko zasopali, dčim so morali iskati demokratskega specialista za uradniško vprašanje prof. Reisnerja, dostikrat po vseh kotih, pa ga niso našli! To je resnica, ki jo vé in pozna ves parlament, ki jo pa »Jutro« trdovratno taji iz strahu pred izgubo svojega zadnjega pristaša. Uradniki pa danes lahko izprevidijo, da tudi demokracije niso vsegamogočni in da je strah pred njihovim terorjem prazen. Zato naj pogumno in brez skrbri pokažejo demokracijom hrbet ali pa figo.

† «Pod težo težkega kapitala.» To je naslov notice, ki jo je objavilo včerajšnje »Jutro« tudi na naš naslov, češ da stojimo tudi mi v nekaki službi Jadranske banke in g. Kamenarovića. Resnici na ljubo ugotavljamo, da mi »pod težo težkega kapitala« prav nič ne zdihamo, dočim se čuje »Jutrovo« dihanje danes že po celi deželi. Podpisujemo pa stavek, s katerim »Jutrova« notica konča: »Resnice pač tudi najtežji kapital nikdar ne more potlačiti.« To se niti »Jutrovim« kapitalistom ni posrečilo.

† Spomenico hrvatskih katoliških škofov na ministrstvo prosvete so objavili v francoskem jeziku zelo razširjeni francoski listi, n. pr. »La Croix« v Parizu in »Le Devain« v Montrealu v Kanadi pod naslovom »La situation religieuse en Yougoslavie« (verski položaj v Jugoslaviji). Tu se navajajo vse neprilike, pod katerimi trpe zlasti Hrvati in Slovenci v verskem oziru, in orisan je tudi točno naš politični položaj. Tako bo ves kulturni svet točno obveščen zlasti o zapostavljanju katoliškega hrvaškega in slovenskega ljudstva napram napram pravoslavemu prebivalstvu. Izvlečke iz spomenice pa so objavili zelo številni evropski in ameriški časniki.

† «Prebivalstvo» Splita. »Jutro« poroča, da je splitsko »prebivalstvo« napadeno z gnili jajci fratra Kotaraša, ko je vedelo, da je prišel v Split ustanovljati orovsko organizacijo. Splitsko »prebivalstvo« fratra Kotaraša ne pozna mnogo ali vsaj ne sovraži in »kulturnega« čina z gnili jajci ni zagrešilo splitsko »prebivalstvo«, ampak splitska racia, organizirana v »Orjunje«. To odkrito povedati se pa v imenu »Orjuncev« sramuje celo »Jutro«, in zato je v svojo sramoto za druge oblatilo poštno Splitskane, česar se »Jutro« seveda ne sramuje.

† Redukcija uradništva. O izvršeni redukciji uradništva piše belgraj. »Vreme«: »Redukcija uradništva ni imela nobenega rezultata. To je bilo tudi pričakovati, ker niso začeli reducirati tam, kjer bi bilo najbolj potrebno, namreč pri ministrstvih.«

† Oficielni zaključek generalne stavke v Italiji. Tajni narodni odbor Zveze dela je 3. t. m. izdal oklic, v katerem izjavlja, da je stavka dosegla svoj cilj in pokazala moč in voljo delavstva; zato proglašava stavko za končano in pozivlje zvezne organizacije, naj ukrenejo potrebno, da gre delavstvo zopet na delo.

† Italijanski parlament je sklican za 9. t. m. Kakor poročajo listi, je dobil Facta od kralja dekret za razpust parlamenta, ako bi le-ta vladi delal težave.

Cerkveni vestnik.

Prva okrožnica papeža Pija XI.

Častitim bratom pozdrav in apostolski blagoslov!

Se živi v spominu vseh ginljivi oklic, ki ga je izdal naš obžalovani predhodnik Benedikt XV. pred enim letom v svrhu pomoči za nesrečni ruski narod, katerega je vsled kuge in lakote zadela ena najstrašnejših katastrof v zgodovini. Obenem je predložil vladam različnih narodov potrebo hitre in uspešne skupne pomoči, da odvrnejo tako veliko nesrečo. Ravnotako ste opazili, kako smo mi kot dedič od božjega Zveličarja nam poverjenega poslanstva ljubezni na podoben način vnovič pozvali zastopnike v Genovi zbranih narodov, da bi se vsi složno zavzeli za to, da se med obupajočim prebivalstvom Rusije upostavi normalno stanje človeške družbe. Obenem nam je bilo ležeče na tem, da ta

narod, dasi je žalibog že dolgo odtrgan od skupnosti z nami, skupaj z besedo tolažbe zazna tudi za gorečo željo našega očelovskega srca, da bi se kdaj združil z nami v katoliško občestvo.

Res je, da so se kljub privatnim stiskam skoro vsi dobri ljudje vseh narodov darežljivo odzvali pozivom rimskega papeža. Zlasti hočemo slovesno pribiti, da so se pri tem po darežljivosti enodušno potom dobro organizovane akcije odlikovali naši ljubljeni sinovi cvetoče ameriške dežele ter si s tem zaslužili priznanje celega človeštva in zlasti tolikih smrti otetih nesrečnežev. Tudi se ne sme zamolčati ogromna vsota, ki jo je v to svrhu dovolil senat združenih držav Severne Amerike.

Toda ta pomoč ni zadostovala in tudi ni mogla zadostovati potrebam nesrečnežev, katerih število gre na milijone in milijone in ki se raztezajo na tako ogromno ozemlje. Vsak dan so prihajale k nam nove vesti, vsak dan so se slišali obupni kliči na pomoč od strani neštehtih nedolžnih žrtev, med njimi otrok, mladeničev, žena in starcev, kateri so obsojeni ali na strašno bedo ali na smrt.

Zato dvigamo kot vrhovni pastir z vso boleščjo očelovskega srca v imenu vseobsegajočega poslanstva ljubezni, katero nam je Bog poveril, vnovič svoj glas in vas kličemo, da se usmilita teh nesrečnežev in jim pomagata zlasti vam, častiti bratje, in potem vas vsem vernikom, priporočamo, da naj vaša ljubezen raste, kakor raste črez vso mero nesreča in beda v Rusiji; obračamo se pa na vsa usmiljena in nežnočuteča srca sploh.

Ker pa, kakor dobro veste, uspešnost vsake dobrodelne akcije zavisi od modrega reda tako glede nabiranja kakor glede razdelevanja podpor, naj bo, častiti bratje, vaša ljubezni polna skrb posvečena temu, da na način, kateri se vam zdi najbolj primeren, nabirate darove, katere bomo potem bogoljubnih in velikodušnih, od nas naznačenih oseb poslali na lice mesta in med najbolj potrebne brez razlike vere ali narodnosti razdelili.

Da sami s svojim zgledom vzpodbudimo vse na tako potrebno delo, smo v to svrhu prispevali znesek dveh in pol milijonov lir, kakor nam to dovoljuje sedanje stanje apostolske stolice. Predvsem pa bomo prispevali s svojo molitvijo ter priporočili božjemu Zveličarju ruski narod, ki umira gladu, in katerega tembolj ljubimo, čimbolj je nesrečen. Na vas pa, častiti bratje, in na vas dobrotnike ter na vsakega pospeševalca tega zaslužnega križarskega pohoda krščanske ljubezni kličemo nebeški blagoslov kot jamstvo neminljivega plačila tam gori.

Dano v Vatikanu, 10. julija 1922.

Papež Pij XI.

Dnevne novice.

— Ljubljanski škof dr. A. B. Jeglič odpotuje danes v nedeljo v Belgrad kot član komisije za sklepanje konkordata z Vatikanom, ker se dotično proučevanje začne dne 7. avgusta.

— Jubilej 40 letnice mašništva obhaja danes čisto na tihem generalni vikar in stolni prošt ljubljanski g. Andrej Kalan. Pred kratkim je bilo javljeno, da je bil v priznanje zasluga za čebelarstvo odlikovan z redom Sv. Save III. stopinje. To je pač le majhen del njegovih izrednih zaslug, ki si jih je stekel tekom svojega dolgoletnega delovanja na verskem, političnem, gospodarskem, kulturnem in karitativnem polju. Naše iskrene čestitke!

— Uredniška vest. Naš glavni urednik odide danes za več tednov na dopust.

— Pred obnovljenim tiskarskim štrajkom. Sinoči ob desetih so se končala pogajanja med knjigovezi in knjigoveškimi mojstri, oziroma »Savezom grafiških radnikov« in tiskarnarji, in sicer brez vsakega rezultata. Odnosaji med obema strankama so zelo napeti, tako da je malo upanja na sporazum. Premirje se je sklenilo do ponedeljka opoldne. Če se v ponedeljek ne doseže sporazum, v torek časopisje zopet ne bo moglo iziti.

— Poseben dan narodnih noš v Brnu. Dan 15. avgusta je v Brnu določen za sprejeme narodnih noš. Videti bodo ta dan najrazličnejše slovanske narodne noše, zlasti pa silno pestre slovaške in moravske. Ta dan moramo tudi Jugoslavlani pokazati svoje slikovite narodne noše v Brnu zbranim narodom. Posebno Čehi so navdušeni za naše krasne noše in želijo, da jih kar največje uvrstimo v sprevod. Zato nujno prosimo vsakega udeleženca tabora, ki ne pojde v orlovskem kroju v Brno, da vzame seboj narodni kroj. Posebno ženske noše naj bodo kar najbolj zastopane!

— Za oškodovance vsled povodnji je vlada dovolila podporo v znesku 8 milijonov kron. Na Slovenijo pride od te vsote 800 tisoč kron.

— Afera princa Jurija. Prince Jurij je prišel, kakor smo že javili, pred tednom dni v Belgrad, da pospeši s svojo navzočnostjo ureditev svojega položaja kot član vladarske hiše. Pri tej priložnosti je interpeliral posl. Angelić ministrskega pred-

sednika, zakaj niso princčevih zadev že zdravnej uredili. Svoji interpelaciji je priložil posl. Angelić več pisem princa Jurija, ki jih je ta pisal na naslov vlade (dne 23. marca 1. 1921. in dne 23. februarja 1. 1922.), na vojnege ministra (dne 23. maja 1. 1922.) in na predsednika parlamenta (dne 22. maja 1. 1922.). Ta pisma so belgrajski dnevniki objavili, toda policija je posamezna mesta zaplenila. Iz nezaplenjenih odstavkov pa je razvidno, da princ Jurij ni zahteval in tudi sedaj ne zahteva nič drugega, kakor da se po 13 letih vendar že enkrat uredi njegov položaj kot člana vladajoče kraljevske rodbine.

— Balkanske razmere v zdravilišču Topolšici. V zdravilišču Topolšici so zavladaled zadnji čas dokaj čudne razmere. Nekateri nahujskani elementi, ki so v zvezi z Belgradom, so povzročili pod krinko »da gre za zboljšanje hrane in slabih razmer v zdravilišču«, politično gonjo proti v zdravilišču se nahajajočim Slovincem in z namenom, da vržejo upravo in dosedanjega šefzdravnika g. dr. Drobniča. Danzadnem so se vršila tajna posvetovanja in že nekaj tednov pred to politično gonjo je bilo opaziti močno gibanje. Ob vsaki priliki so nas zbadaali s »Švabi«, »psi« itd., se norčevali iz slovenskega jezika in se izražali celo napram Nemcem, da raje govore kitajski kot slovenski (tako se je izrazil celo neki profesor R. iz Užic v Srbiji), da bodo razbili šefzdravnika g. dr. Drobniča, upravitelju in še nekaterim Slovincem glave, kar nam je dalo povod, da smo v osebno varstvo morali poklicati žandarmerijo na pomoč. Nekdo izmed pacientov je celo pobegnil v okolico, drugi pa smo se pozapirli v svoje celice. Nekemu g. kaplanu iz Ribnice so se posmehovali, češ, da zanje ni treba moliti. Opoldne si nismo skoraj upali v obednico, ker se nismo več počutili varne med »brati«. Nočemo pa govoriti, ker nas je sram, o žalostni vlogi, ki so jo ob tej priliki igrale naše »vrle« Slovence, njim na čelu neka učiteljica z Dolenjskega.

— Končni rezultat celega puča je bil ta, da so 3 glavne kolovodje odpustili, ki pa so se lepo nastanili v Šoštanju in čakali rešitve. Njihove sanje so se kaj hitro uresničile in zmagonosno so prikorakali nazaj, ker je s 1. avgustom že ministrstvo za zdravje imenovalo šefzdravnikom zdravilišča dr. Savića, ki ga največkrat slišimo govoriti le mažarski oziroma vse drugo, samo jugoslovanski ne. Že od aprila meseca sedi ta človek tukaj. Zastonj — zdrav kot riba v vodi — država pa pridno plačuje. Od aprila naprej že so vedno vandrale denunciacije v Belgrad proti dr. Drobniču, dokler dr. Savić ni dosegel svoje »črne« namene. — Te vrstice smo napisali, ker nas boli, da se z nami tako pometi in se šopirijo in bunijo po naših zdraviliščih vsi drugi narodi, le naši domači ljudje nimajo dostopa in doma žalostno umirajo. Ali je Topolšica res postala pribežališče za hajduke? — Pozivljamo zdravstveni odsek v Ljubljani, da zadevo temeljito preišče in da ukrene vse potrebno, da se da zadoščenje g. dr. Drobniču, ki je gotovo svojo službo povsem vestno opravljal. Onim razražajem pa bodi povedano enkrat za vselej, da so naša slovenska zdravilišča zato tukaj, da se bolni ljudje zdravijo, ne pa na tak prostaški način teorizirajo. Na ta način se bratstvo ne utrjuje! Komur pa Slovenija ne diši — naj pa ostane na »Balkanu«!

— Odlikovanja. Odlikovan je z redom sv. Save 1. stopinje zagrebški namestnik Juraj Demetrović. Z redom sv. Save 2. stopinje je odlikovan zastopnik pokrajinskega namestnika dr. Vilko Baltić. Red sv. Save 3. stopinje je dobil vladni svetnik dr. Henrik Steska v Ljubljani. Načelnik v ministrstvu notranjih zadev in vodja oddelka za Slovenijo v tem ministrstvu dr. Fran Svetek je odlikovan z redom Belega orla 5. stopinje. Z redom sv. Save 4. stopinje pa so odlikovani: dr. Leopold Žužek, vladni svetnik v Celju dr. Srečko Lampič, vodja okrajnega glavarstva v Mariboru Miroslav Seneković, okrajni glavar v Ljubljani in dr. Oton Pirkmajer, okrajni glavar v Pljuju — vsi stare korenine! —

— Zvišanje plač v državni tiskarni. S kraljevskim ukazom so povišane plače tehničnemu faktorju, blagajniku, magacinerju in računskemu faktorju državne tiskarne v Belgradu.

— Cerkveni tatovi. Na Notranjskem se v zadnjem času zelo množe tatvine. Gotovo je vmes tržaška brezposelna mularija. Dne 29. julija so tatovi okradli cerkev na Premu. Tat je zlezal skozi okno v cerkev, odprl vrata drugim in odnesli so monštranco s hostijo vred, ciborij, hostije so raztresli na oltarju, in dva keliha. Škoda je zelo velika. O tatovih ni sledu.

— Na državni kmetijski šoli na Grmu (Novomestu) se prične novo šolsko leto v pričetku novembra t. l. — Šola ima dva oddelka. Celoletna šola je namenjena predvsem za učence iz vinorodnih krajev, zimska šola pa za učence iz nevinorodnih krajev. Letna šola traja od 1. novembra t. l. do 31. oktobra prihodnjega leta z enomesečnimi počitnicami v avgustu. Zimska šola traja dve zimi po pet mesecev. — Učenci imajo na zavodu vso potrebno preskrbo, to je stanovanje, hrano in snajenje perila. Preskrbovalnina, ki se plačuje le polletno vnaprej, znaša 200 Din mesečno. V slučaju rastoče dražine se pa lahko zviša.

V plačilo se sprejemajo tudi živila po dnevni cenah. Solnino 10 Din mesečno plačujejo samo učenci, ki niso iz Slovenije. Oddati je tudi nekaj mest proti plačilu polovične preskrbine in nekaj prostih (brezplačnih) mest, to pa le revnejšim kmetijskim sinovom, ki se izkažejo z uradno potrjenim ubožnim spričevalom in ki se zavežejo, da ostanejo po končanem šolanu na domačem posestvu. Šola ima sploh v prvi vrsti namen, da vzgaja dobre kmetijske gospodarje in zato imajo kmetijski sinovi, bodoč gospodarji, pred vsemi drugimi priložnosti prednost. Pogoji za sprejemanje je starost najmanj 16 let, neoporeklivost, telesno in duševno zdravje in z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Prošnje za sprejem je pisati lastno-ročno, na celo polo, kolekovati s kolekom 4 Din in priložiti en kolek za 10 Din za rešitev. Prošnje je vložiti najpozneje do 20. septembra t. l. pri ravnatelstvu državne kmetijske šole na Grmu, pošta Novomesto. Prošnji je treba priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, 4. zdravniško spričevalo, 5. spričevalo o navedenosti, 6. izjavo staršev oz. varuha, s katero se ti zavežejo plačevati stroške šolanja, 7. obvezna izjava staršev ali varuha, ki prosijo za prostalo ali polprosto mesto, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem slučaju pa, da povrnejo zavodu prejete zneske podpore iz javnih sredstev. Absolutni kmetijski šol uživajo ugodnost po čl. 8. zakona o ustroju vojske, t. j. skrajšano vojaško službovanje po 14 mesecev (dijaki rok) pod pogojem, da ostanejo pozneje na lastnem domu. Blizja pogoja v vseh zadevah daje ravnateljstvo.

— Nepričakovana smrt. Posestnik Vorane Zavrti iz Gornjega Zaloga je dne 29. julija umrl na poškodbah, katere je dobil na se nepojasnjeno način.

— Poljske tatvine na ljubljanskem polju. Zdal zelo pogosto dogajajo. Posestniku Josipu Matijanu v Vižmarjih je bilo ukradeno iz njive 150 kg čebule, posestniku Albinu Komanu iz Vižmarjev pa 100 kg čebule. Fr. Globoker n Mhael Trdivnikar sta pa prišla na njivi Ivana Baumgartnerja, oženjenega nočnega čuvaja Ferdinanda Kučaro, ker je izkopal 17 kg krompirja. Kučaro sti Globoker in Trdivnikar izročila orožnikom. Vevčah.

— Velika tatvina v vlakcu. Soprogi inšpektorja I. razreda ministrstva za socialno politiko Danici Belišličinovi je bil med vožnjo iz Belgrada na Bled ukraden pleten kovčeg, v katerem je bil pet plaščev, bluza in gumast plašč v vrednosti 80.000 kron.

— Avtomobilska nesreča. Med državno žag. v Soteski in Bohinjsko Belo je povozil avtomobil hotela Toplice z Bleda 22letno Ivanka Mužanovi iz Obem in jo težko poškodoval.

— Zasledovan tat. V Jakobljeku pri Poljanah se je splazil skozi okno velik, slok moč po računecima in črnkastega obraza v stanovanju Martina Kreka in je odnesel obleke in uro v vrednosti 7800 K. Tat je odšel v bližnji gozd, tod Martin Krek, ki je zapazil tatvino, je tekel za njim in tat je vrgele od sebe ukradeno obleko, od nesel pa zelen klobuk in srebrno žensko veržico v vrednosti 1800 kron.

— Taksa na lovske karte. Generalna direkcija posrednih poraza je dovolila, da se za lovske karte za dobo 1922/23 vračuna polovica celoletne takse, ki je bila plačana za lovske karte, izdane v Sloveniji z veljavnostjo od 1. januarja do 31. julija 1922. Interesirani krogi se opozarjajo v ten oziru na razglas delegacije ministrstva financ. Ljubljani št. B II 366/2, ki izide v najkrajšem času v Uradnem listu.

— Zvišanje taks za vloge. Delegacija ministrstva financ opozarja občinstvo na spremembo taksne tarife, katere vsebujejo čl. 5—7 zakona o proračunski dvanajstini za mesec julij (glej »Uradni list« 76 št. 225 iz leta 1922.). Med drugim j zvišana taksa za vloge, carinske prijave in deklaracije od 2 na 3 Din, za priloge od 50 p na 1 Dir za spričevala in potrdila, administrativne odločbe in pritožbe od 5 na 10 Din, igralne karte in de mino od 30 na 50 Din, za kupne pogodbe o pre mičniinah od 1% na 2%, o nepremičninah o 5 na 6% in za zakupne pogodbe od 1 na 2%. T takse se pobirajo v zvišanem iznosu izza 1. avgusta 1922. Znižana je, in sicer izza 1. julija 1922 samo taksa za stave pri sportnih tekmah od 20% na 10%.

— Kdo bi hotel prevzeti zdravo, desetletno deklko (siroto) čez šolske počitnice v brezplačni oskrbi? — Ponudbe generalnemu varuhu v Ljubljani, justična palača.

— Razpisane pošte. Razpisana je odpravniška služba pri poštah: Dragatuš (III/4), Hoteleršica (III/4), Kresnice (III/5), Podbrezje (III/4), Smartno v Tuhinju (III/2), Vitanje (III/1) in Dobriče. Prošnje je vložiti v 14 dneh. Nadalje je razpisana odpravniška služba pri pošti v Turnišču (III/4). Prošnje je vložiti v teku treh tednov.

— Potovanje, oziroma preselitev državnih preskrbljencev (vpokojenecv), vdov in sirot v inozemstvo. Delegacija ministrstva financ opozarja državne preskrbljence, da je po naredbi bivšega finančnega ministrstva z dne 8. oktobra 1910 (drž. zak. 187) za uživanje pokojnine, vdovnine, odnos na sirotnine v inozemstvu potrebno dovoljenje katero izdaja resortno ministrstvo sporazumno s ministrom financ. Državni preskrbljenci, ki zapuste tuzemstvo, ne da bi imeli za to dovoljenje izgube po naredbi bivšega finančnega ministrstva z dne 25. septembra 1858, št. 47.105, pravico do preskrbine, katero more le ministrstvo financ n posebno prošnjo zopet nakazati. Prošnje za tak nakazilo in za dovoljenje, da se jo sme uživati v inozemstvu, je vlagati pri onem nakazujočem oblastvu, ki je odmerilo preskrbino, ter jih podpret z dokumenti in kolkovati s kolkom 3 Din, prilogo pa s kolkom 1 Din. — Pripominja se, da izdal ministrstvo financ dovoljenje za uživanje preskrbine v inozemstvu samo v posebnih, ozira vrednih primerih.

— Sprejem učencev v strojno šolo vojne aviatike. Koncem avgusta se bo sprejelo 2 učencev v strojno šolo vojne aviatike popri v Boki Katorski in potem v Petrovaradin; kateri bodo po dovršeni šoli dodeljeni k tehnično oseboje v vojno aviatiko. Kandida morajo izpolniti sledeče pogoje: da so na državljani; da so dosegli 17. in ne prekorač 20. leto; da so dovršili najmanj 4 razrede ljudske šole; da so dobrega obnašanja in niso sodnijsko predkaznovani; da imajo dovoljenje od staršev odnosno varuha za vstop v šolo; da so bili zaposleni najmanj 2 let v kakem mehaničnem-ključavničarskem obratu; da niso oženjeni. Pred vstopom v šolo morajo kandidati položiti sprejemni izpiti praktično iz svojega obrta in teoretično i branja, pisanja in računanja. Kurz traja 1 mesecev. Po končanem tečaju bodo učenci

dodeljeni v vojno aviatio za mehanike. Po končanih sledečih tečajih se isti lahko povišajo na predlog svojih predstojnikov za tehnične oficirje z možnostjo napredovanja v čin polkovnika. Tozadevna naredba je v projektu in bo z novim vojaškim zakonom uvedena. Mladeničem, kateri stopijo v to šolo, se pripravi lepa kariera v vojski, in kadar doslužijo rok, na katerega so se obvezali, lahko tudi v civilu napredujejo in dobijo tudi lahko službo z znanjem, katerega so si pridobili v tej šoli. Šola je zavod in gojenci bodo imeli ugodno življenje. Učitelji te šole so vojaški in civilni strokovnjaki. Svoje prošnje morajo kandidati nasloviti na: Ministarstvo Vojne i Mornarice — Odeljenje za Vazduhoplovstvo — Petrovaradin.

— Sprejem novincev v finančno kontrolo. Finančno ministarstvo je rok za vlaganje prošenj za sprejem v finančno kontrolo podaljšalo za nedoločen čas. Podrobnosti so razvidne iz razpisa objavljenega v »Uradnem listu« z dne 23. maja t. l., štev. 52.

— Hidroavijatiška škola ratne mornarice u Boki Kotorskoj primiti će u toku meseca oktobra 1922. godine u svoj mehaničarski kurs 40 mladića iz gradjanstva, koji će po svršetku kursa kao tehničko osoblje biti rasporedjeno u pomorsku avijatiku ratne Mornarice. Kurs će trajati 12 meseci. Uslovi prejemata i daljnje upute mogu se dobiti kod Komande Mesta.

Primorske novice.

p 25letnico mašništva je 1. t. m. obhajal bivši istrski poslanec g. Sime Červar, župnik na Zrenju. Jubilar je vsa ta leta posvečal nesebičnemu in neutrudnemu delu za istrsko ljudstvo. Za časa vojne je bil interniran na ljubljanskem gradu, po prevratu so ga Italijani strahovito preganjali, ga skoro ubili, mu požgali imetje in ga dvakrat pahnili v ječo. Sedaj živa neomejeno ljubezen istrskega ljudstva, pa tudi spoštovanje nasprotnikov. Bog ga ohrani še mnogo let!

p Finančna kriza v Istri. Istrska deželna uprava je kljub ogromnim davkom zašla v perečo finančno krizo. Na nove davke ni mogoče misliti, ker morajo kmetje že sedaj prodajati živino, da zadostijo davčnim dajatvam; začelo se je izseljevanje. Deželni odbor namerava kolikor mogoče znižati upravne stroške, odposlati večino funkcionarjev, znižati ostalim prejemke in uveljaviti, kjer le mogoče, častno službo. Znižati hočejo stroške za zdravstvo in sploh zmanjšati izdatke na vseh poljih do skrajne meje.

Štajerske novice.

š Iz Celja. Iz krogov celjskih revežev smo prejeli in priobčujemo: Kljub naredbi o pobijanju draginje in dejstvu, da je že davno v Ljubljani, Mariboru in najbrže v celi državi cena belemu kruhu po 24 K za kg, v Celju se vedno in nemotoma prodaja beli kruh po približno 34 K kg. Da navedeno presega vse meje potrepeljivosti napram današnjemu koruptnemu oduhu in brezbriznosti v poštev prihajajočih oblasti, se smatra nepotrebno posebej povdarjati. — Pripomnimo, da so v mestu Celju tudi druge življenske potrebščine v splošnem dražje kot v Ljubljani in v Mariboru, o čemer se lahko, katerega bi to zanimalo, vsak čas prepriča. Kaj je temu vzrok in ali so interesi pekov in drugih trgovcev nad interesom splošnosti? S praznim želodcem skrajno obupani in gorčeni pozivljamo kompetentne v poštev prihajajoče oblasti: zganite se vendar in napravite sveto dolžnost.

š Shod dr. Rybaša v Mariboru odpovečan. Za snoči je sklicala NSS velik javen shod v Götzovo dvorano. Na tem shodu bi mela govoriti dr. Rybaš in posl. Brandner. Ker dr. Rybaša še niso slišali v Mariboru, je bilo za shod precej zanimanja tudi na drugi strani. Shod pa je bil zvečer odpovedan, ker nista baje govornika prišla v Maribor. Po Mariboru se je razširila še ne potrjena vest, da je policija ob 7. zvečer shod prepovedala.

š Maribor v nevarnosti. Včeraj se je šele zvedelo v javnosti, da bi petkov neznahtni požar za carinskim skladiščem v Meljah kmalu spremenil Maribor v drugi Bitolj. Sedaj je tudi razumljivo, zakaj je vojaško hitelo z veliko nervoznostjo gasit goreče odpadke na njivi za carinskim skladiščem. Tam se namreč nahaja več vagonov artiljerijske in druge municije. Že takoj po prevratu je občinstvo zahtevalo, naj se tam shranjena municija odstrani, vojaška uprava pa je kljub opozorilu navozila še drugo municijo. Skladišče je bilo že deloma pokrito. Že ob požaru v bližini nahajajočega Francozevega paromlina je bila vojaška oblast ponovno opozorjena na veliko nevarnost tega skladišča. Doseglo se je, da so od 32 vagonov municije odpeljali proč 12 vagonov, vendar pa tako nemarno, da so bile že med vožnjo iz Maribora v Rače iz vagonov odstranjene plombe. V kratkem pa se zopet pričakuje nova dojava municije. Ako bi petkov požar izbruhnil nekoliko pozneje in ostal neopažen, bi bila katastrofa za ves Maribor nezgibna.

š Strogo zastražena severna meja. Ker je v zadnjem času prehajalo ob nedeljah na stotine mariborskih Nemcev brez dovoljenja državno mejo ter se shajalo na avstrijskih tleh z avstrijskimi Nemci ter je bilo v zadnjem času nad 100 oseb občutno kaznovanih do 3 mesece zapora, je včeraj politična oblast odredila, da se naj meja strogo zastraži in da se naj prehajalec brez pardona aretirajo.

š Strela ubila mater in sina. Pri nevihti dne 2. t. m. zvečer je v okolici Svečine udarila v graščinsko viničarijo na špičniku, v kateri je bila družina viničarja Kranjca. Strela je ubila ženo in 21letnega sina Petra, medtem ko se mlajšim otrokom ni ničesar zgodilo.

š Tatvina monštrance. V cerkvi sv. Marijete pri Ptujju je bila ukradena monštranca, vredna 20.000 kron.

š Okrajni glavar dr. Lanjšič v Mariboru je nastopil v svrhu operacije dopust ter ga zastopa vladni tajnik Poljanec.

š Lep hotel. Iz Maribora poročajo: Bivši hotel »Stadt Wien«, ki je že štiri leta brez naslova, se bo moral opustiti radi popolnega zasteničenja in zanemarjenja. Lastnik se brani poslopje adaptirati in osnažiti, pri čemer se sklicuje na visoke stroške. Del hotelskega posloja ob Gafovi ulici se je že udril. Ker je tamkaj v bližini tudi bioskop, obstoji velika nevarnost ognja. Lastnik bo hotelsko poslopje najbrž prodal.

š Gasilno društvo na Hardeku tik Ormoža proslavi svojo 25-letnico združeno z občinam zborom ormoških gasilskih župe dne 13. avgusta t. l. Predpoldne je sprejem gostov, služba božja na glavnem trgu v Ormožu, pohod po mestu in zborovanje; popoldne gasilska vaja na Hardeku in veselica na vrtu gostilne »Pri solncu«.

Gospodarstvo.

POKRAJINSKA OBRTNA RAZSTAVA V MARIBORU.

(Od 8. do 17. septembra.)

Stavbena razstava. Na večstransko željo je stopil razstavni odbor v stik s tukajšnjimi in inozemskimi stavbenimi podjetji v svrhu prireditve posebne stavbene razstave, ki je ravno sedaj, ko se snuje pri nas stavbena akcija in se splošno oživlja stavbena podjetnost, velevažnega pomena. Ker se je prijavilo zadostno število tvrdk, ki so pripravljene razstaviti modele novih modernih stavb, ki omogočajo zidanje kljub vladajočim draginjskim razmeram, je razstavni odbor sklenil, otvoriti poseben oddelek za stavbeno razstavo. Pozivljamo vse stavbenike in stavbena podjetja, ki se žele udeležiti razstave, da se prijavijo najkasneje do 15. avgusta t. l. Opozorjamo na to, da je za dovoz predmetov dovoljen na železnici 50% popust. Na prepozno došle prijave se razstavni odbor ne more več ozirati.

Tretja umetniška razstava kluba »Grohar«. Istosčasno in združeno s Pokrajinsko obrtno razstavo se bo vršila v telovadnici dekliške ljudske in meščanske šole v Cankarjevi ulici (vhod preko razstavišča obrtne razstave v Prešernovi ulici) tudi tretja umetniška razstava kluba »Grohar«.

g Obrtna razstava v Celju (12.-22. 8. 1922). Odbor obrtne razstave je začel razpošiljati vsem razstavljavcem nakazila prostorov in navodila glede doposljanja razstavnih predmetov. Razstavljavcem se doposljuje tudi brezplačno permanentne vstopnice, katere veljajo tudi kot legitimacije za polovično vožnjo od vstopne postaje v Celje in obratno. Vstopnice, ki so se odposlale na razne kraje, veljajo istotako kot legitimacije za polovično vožnjo po vseh železniških naših države. Razstavni odbor poziva tem potom ponovno celjsko prebivalstvo, da pripravi v razstavnih pisarni prenočišča za posetnike razstave. Razstava je za celjsko mesto in okolico tako velike važnosti, da je pričakovati od strani prebivalstva največje podpore. Razstava bode privabila v Celje nebroj tujcev, kateri bodo spoznali lepoto našega mesta in posebnosti istega tudi v prihodnje kot letoviščarji. Ševeda se mora nuditi obiskovalcem obrtne razstave vse le mogoče ugodnosti, da se jih na ta način pridobi za nadaljnji poset.

g Svinjski semenj v Mariboru. Na petkov svinjski semenj v Mariboru so pripeljali 162 svinj. Cene so bile nastopne: 5 do 6 tednov stari prešički 460 do 650 kron, 7 do 9 tednov stari 750 do 1200 kron, 3 do 4 mesece stari 1600 do 1800 kron, 8 do 10 mesecev stari 3600 do 3800 kron, 1½ leta stari pa 4500 do 5300 kron. Kupčija je bila zelo živahna.

g Vagoni za prevoz svežega mesa. Ministarstvo za promet je naročilo v Nemčiji na račun vojne odškodnine 500 vagonov za prevoz svežega mesa.

g Žitni trg. Oficijski kurzi žita so bili na novosaški produktivni borzi sledeči: pšenica 18.86 kron, ječmen 14.50 K, oves 12.80 K, koruza 13 K, pšenična moka št. 0 23.30 K. — Tendence čvrsta.

g Nova podružnica Narodne banke. V Bosanskem Brodu se osnuje v kratkem nova podružnica Narodne banke.

g Omejitve prometa z devizami v Avstriji. Listi poročajo, da namerava avstrijska vlada omejiti promet z devizami in valutami samo v svrhu najpotrebnejših produktov.

g Stanje papirnatega denarja v Nemčiji. Nemška državna banka izkazuje dne 22. julija, da je imela v prometu za 177.027.024.000 mark papirnatega denarja.

g Papirnat denar na Mažarskem. Dne 23. julija izkazuje mažarska notna banka prirastek papirnatega denarja za 764 milijonov kron na 35.867 milijonov ogrskih kron.

g Carinski aggio v Nemčiji. Od 2. do 8. avgusta znaša carinski aggio na zlato v Nemčiji 11.400 odstotkov nasproti 10.400 odstotkov v prejšnjem tednu.

g Tovarna lokomotiv na Poljskem. Na Poljskem se zgradi tovarna lokomotiv, pri kateri je poljska vlada že naročila 1200 lokomotiv. Do sedaj ni imela Poljska take tovarne.

g Konjerejski odsek 2 Kmetijske družbe za Slovenijo priredi letošnje ogledovanje in premovalje konj kakor to običajno in sicer: 14. 8. v Celju za celo okrajno glavarstvo Celje. — 16. 8. v Brežicah za okraj Brežice. — 21. 8. v Sv. Lenartu v Slov. gorah za okraj Sv. Lenart. — 22. 8. v Beltincih za Prekmurje. — 23. 8. v Ljutomeru za okrajno glavarstvo Ljutomer. — 28. 8. v Ormožu za okraj Ormož. — 29. 8. v Ptujju za okraj Ptuj. — V Brežicah bo po premovalju ogled vseh nizlokrvnih kobil, katere se nahajajo v sodnem okraju Brežice. — V Celju se vrši premovalje ob času obrtne razstave ter so krajevni faktori za to premovalje darovali precejšnje vsote. V drugih krajih se letos premovalje vsled pomanjkanja sredstev ne more vršiti.

g Prepovedan promet s soljo iz Hrvaške. Pokrajinska monopolska direkcija sporoča: V smislu odloka ministrstva financ od 22. februarja t. l. št. 38 je zabranjen promet s soljo iz Hrvaške v Slovenijo po privatnih osebah in se bo v vsakem slučaju proti uvozniku kakor tudi kupcu postopalo najstrožje v smislu zakonskih predpisov.

g Promet bosanskih železnice. Državne železnice sarajevske direkcije so odpravile od 1. januarja do konca junija 1922 1.869.919 oseb in 709 tisoč 910 ton blaga. Dohodkov je imela za 53 milijonov 156.390 Din.

g Industrijem in obrtnikom, ki uvažajo potrebščine za svoje industrijske in obrtniške potrebe naznanja trgovska in obrtniška zbornica, da se imajo kolkovati po obstoječih novih odločbah prošnje za izdajanje potrdil v svrhu carine prostega uvoza, počenši s 1. avgustom 1922, s kolkom za 3 dinarje in potrdila s kolkom za 10 dinarjev. — Zbornična taksa pa znaša tudi za naprej le 5 dinarjev.

g Paketom, ki so naslovljeni na Mažarsko, so morajo prilagati računi. Mažarska poštna uprava prosi, naj prilagajo naše pošte vsem paketom, ki so naslovljeni na Mažarsko, naj bo v njih kakršnokoli blago, račune ali pa prepise računov, v katerih je natančno označeno blago, ki je v pošiljki, in njegova vrednost. Ti priloženi računi imajo pospešiti carinjenje paketov pri mažarskih carinarnih poštah. Račun naj pošiljatelj prilepi na spremnico. Pomniti je pa, da velja to le za pošiljke trgovskega značaja, ne pa za pošiljke, ki jih oddajajo zasebniki, ker ti sploh ne delajo in ne prilagajo računov.

g Graški semenj 1922! (26. avg. — 3. sept.) Od graškega semenjskega urada smo prejeli: Drugi Graški semenj z vzorci, ki se letos vrši koncem polja, ima sličen smoter kot lanske prireditve, ki je končala s takim uspehom. Graški semenj ima osobito namen, pospeševati in utrditi gospodarske odnose med Stajersko in sosednimi pokrajinami Jugoslavije. Že ob Graškem semnju 1921 se je obnovilo in ustanovilo veliko trgovskih odnosov na industrijskem, obrtnem in merkantilnem polju tu- in onkraj meje. To dejstvo izpodbuja semenjsko vodstvo, vztrajati na srečno ukrepanjem potu v trdnem zaupanju, da bo vedno bolj razvil in poživilo gospodarski promet med sosednima državama. Posebno važnost pridobi Graški semenj 1922 vsled tega, ker se bodo znatno povečale in razširile vse strokovne skupine, ki so namenjene poljedelskim potrebščinam, zlasti torej oddelki za poljedelske stroje, naprave in orodja. Tako se bo osnovala v velikem, obsežnem semnju z vzorci posebna prireditve: poljedelski semenj, ki se ne sme primerjati z običajnimi poljedelskimi razstavami in tvori nekako novotarijo na tem polju. Že dosedajne zglasitve iz krogov strojne in lesne industrije in železne obrtnosti opravičujejo sigurno nado, da bo tvorila ta posebna prireditve velik, do najmanjših podrobnosti popoln arzenal vseh onih strojev, strojnih delov in naprav, kakor tudi vse orodji, ki jih potrebuje jugoslovanski kmetovalec, da izpopolni svoje gospodarstvo, povzdigne izdatnost in poveča vrednost žetve. Isto se lahko trdi o onem oddelku poljedelskega semnja, ki se tiče mlinarstva: mlinarski stroji, mlinarske potrebščine vsake vrste, mlinski kamni itd. se bodo našli v bogati izbiri. Tudi za jugoslovanske posestnike vinogradov se bo dobro izplačal poset Graškega sejma 1922. Brizgalnice proti peronospori, sadne in poljske brizgalnice, aparati za žvepljenje, za žganjarne itd. najboljše kakovosti bodo razstavljani v največji izbiri. Vsa pojasnila pri graškem semenjskem uradu (Grazer Messe-Amt, Graz, Burggasse 13).

BORZE.

Zagreb, 5. avgusta. V današnjem prostem prometu so bili tečajji sledeči: Berlin 50—52, Italija 15.30, London 1500, Newyork 330, Pariz 27.30, Praga 8.30, Dunaj 0.65, Curih 63.

Curih, 5. avgusta. Berlin 0.665, Newyork 526, London 23.48, Pariz 43.10, Milan 24.375, Praga 12.80, Burimpešta 0.25, Zagreb 1.60, Bukarešta 3.15, Varšava 0.08, Dunaj 0.0125, Ka 0.01875.

Berlin 5. avgusta. Dunaj 1.33, Budimpešta 37.20, Milan 3595.50, Praga 1902.60, Pariz 6367, London 3505.60, Newyork 788.01, Curih 14771.50.

Ljubljanske novice.

Ij Danes popoldne je v Trnovem vrtu veselica Prosvetnega društva in sicer v gostilni pri Inkretu, Karanova ulica. Začetek ob 4. uri.

Ij V Šiški bo danes ob 4. uri javna telovadba in veselica, ki jo priredi šiški Orel. Sodeluje domažalska godba.

Ij Podražitev sladkorja. Včeraj 5. t. m. so podražili ljubljanski trgovci sladkor od 82 na 84 kron za kilogram. Po sladkor-nih cenah sodeč je krona danes vredna le še 1 vinar, kajti pred vojno je veljal sladkor v najhujši dobi (a le začasno) 80 do 84 vinarjev (v zlatu). V teku dobrega meseca se je torej sladkor podražil od 72 na 84, t. j. za 12 kron. Če pojde cena sladkorja še nadalje tako kvišku, mogoče še nad svetovno ceno, bodo obmejni prebivalci zopet prav lepo zaslužili.

Ij Kruh zopet dražji. Zadruga pekov naznanja kupujočemu občinstvu, da bodo ljubljanske pekarnice počenši s ponedeljkom, dne 7. t. m., prodajale beli kruh po 26, črni, rženj kruh pa po 22 K kilogram.

Ij Razkopavanje po ulicah. Ponovno se dogaja, da razna gradbena podjetja kopljejo po mestnih ulicah jame in rove, ne da bi preje obvestila mestni stavbni urad, oziroma mestno cestno nadzorstvo. Večkrat se po nepotrebnem razkopava cestišče in še celo nanovo položeni tlak. Mestni magistrat bo v bodoče taka podjetja in gospodarje rigorozno kaznoval ter jim zaračunal še vse nastale stroške.

Ij Društvo »Soča« vabi vse odbornike in članke k važni štiri odborovi seji, ki se bo vršila v torek, dne 8. avgusta t. l. točno ob 8. uri zvečer pri Levu na Gosposvetski cesti. — Udeležite se polnoštevilno!

Ij »Gosposvetski Zvon«. Društvo »Gosposvetski Zvon« vabi cenj. gg. odbornike k svoji redni, velevažni odborovi seji v ponedeljek, dne 7. avgusta ob 6. uri zvečer v pisarno dr. Oblaka (hotel Strukelj). (K)

Ij Neumestna šala. Neznani hodomučnež je odtrgal trdki Nickelsbacher & Smerok v Kolodvorski ulici stekleno napisno tablo.

Ij Iz Ljubljane je izgnana za dobo treh let leta 1890. v Zagorju rojena Marija Capuder.

Ij Policijska kronika. Ljudevit Germaše je na Poljanski cesti tako neprevidno vozil, da je prevrnil dvokolesni voziček Franciški Terko in ji povzročil 75 kron škodo. — Ko je prišla plačilna natakarica kavarne Prešeren, Marijana Jurčević 4. t. m. ob 2½ zjutraj domov v hišo na Dunajski cesti št. 9, je nekdo ustrelil nanjo. Strel je ni zadel. Kdo je streljal, se v temi ni moglo ugotoviti. — Zasebni uradnik Franc S. je s kolesom na križišču Dunajske ceste in Dalmatinove ulice tako neprevidno vozil, da je podrl desetletno solario Marijo Tominc, ki se je poskodovala. — Pobežala je z doma dne 15. decembra 1902 v Ljubljani rojena Genovefa Savenc. — Hlapcu Dolencu Matevžu pri De Schiavu v Kolodvorski ulici je bila ukradena rjava suknja s črnim ovratnikom. — Na glavnem kolodvoru je bila Angeli Vesel in Senošča pri Sodrzičici ukradena črna usnjata listnica, v kateri je bilo 5000 kron denarja. — Železničarju Antonu Tajnsku je bilo ukradenih 700 do 800 kron.

Razne novice.

Grofica Marija Terezija Ledóchowska ustanoviteljica in vrhovna voditeljica Družbe sv. Petra Klaverja, sestra jezuitskega generala, je umrla 6. julija v osrednji družbeni hiši v Rimu. Kdor je osebno poznal grofico Ledóchowsko, je občudoval njeno nesebično, sebi odmrlo in le najvišji idealom, to je misionskemu delu živečo dušo. Telesno trpljenje je bilo njen stalni delež. Toda to je ni zadrževalo, da ne bi bila delala dolgih potovanj in imela mnogo predavanj, s katerimi je sodobni svet navduševala za najvišje zadeve svete cerkve. Njeni napor so presegali moči zdravega človeka. Močna volja, oprta vedno na božjo voljo, jo je krepila pri delu in težavah. Kako smoteno je organizirala in vodila Družbo sv. Petra Klaverja 30 let, tako da se je ustalila skoro v vseh evropskih deželah in se je raztegnila tudi na Ameriko. Afriški misijonarji in misijonarke so dobivali od nje podporo, posebno v vojnih letih, ko je toliko drugih virov usehnilo. Udje več nego štiridesetih verskih redov, ki so raztreseni po vsej Afriki, so se v svojih stiskah radi in zaupno obračali k grofici Ledóchowski, materi zamorcev, katere edino hrepenenje je bilo, podpirati oznanjevalce vere. Priča ginljivih prošenj in zahval je več kot 30 let »Odmev iz Afrike«. Zelo se bo obžalovala vsa Afrika ob poročilu njene smrti. Posebno globoka je žalost notranjih udov Družbe sv. Petra Klaverja, pomožnih misijonark, ki obkrojujejo svojo ustanoviteljico in vrhovno voditeljico. Žalovali bodo tudi mnogoštevilni pospeševalci in dobrotniki misijonstva. Vsem bo spomin na rajno, vzgled njene nesebične ljubezni do bližnjega ostal ljub in jih bo nagibal, da jo bodo posnemali. R. I. P.

r 4000 časopisov je prenehalo izhajati na Nemskem. Kakor je dognal urednik »Köln. Volkszeitung« dr. Höber, je prenehalo zaradi neugodnih razmer izhajati 3800 časopisov. S 1. julijem pa je prenehalo izhajati nadaljnjih 200 časnikov.

r Eskimi imajo vzorno urejene občine. — Misijonar iz Point Hope, kateri kraj leži 300 milj severno od polarnega kroga, se je vrnil iz tega zadnjega kota Aljaska ter pripoveduje neverjetne reči. Tu gre za mestece plemena Tigara, ki je pod vrhovnim nadzorstvom misijonarjev postala tako urejena občina, da je izdala zakon proti alkoholu tri leta prej kakor Združene države v Ameriki. Razume se samoposebi, da ima tako napredna občina izvoljeno samoupravo, ki je enako pristopna možem kakor ženam. Volitev 5 članov, iz katerih obstoji občinski urad, se vrši vsako leto o Veliki noči, zakaj vselej ta čas se shaja prebivalstvo, ki ga je par tisoč, ter ima svoj narodni praznik in veselico. Ker je ljudstvo vobče za mir in red, so izhajali doslej brez policije in sodnije. Pripomniti je treba, da ima eskimski zakonik naredbo proti opravljanju. Kdor bi se v tem oziru kaj pregrešil, bodisi mož ali žena, ga javno posvari župan pred vso občino. Eskimi jako sovražijo laž. Otroci, ki nalaže svoje starše, je primoran nanositi gotovo množino vode v javne namene, ali pa mora kakšni stari zakonski dvojici pomagati pri delu. Deček, ki je ukradel pest tobaka, je bil obsojen očediti pasji hlev. Drugi krivec, ki je izmeknil neznahtno stvar, je moral za kazen spremljati mestnega dostojanstvenika na uradnem potovanju 419 angleških milj daleč. Celo pot je capljal za sankami, dobil je hrano in užival počitek, ali kazen je ob

jala v tem, da je moral peš za gospodom in da je moral ves čas oskrbovati pse. Eskimi torej lahko izhajajo brez kaznilnic, ali njih kazni so učinkovitejše kakor pa bivanje v naših kaznilnicah.

r Gledališče za otroke. Ni je dežele na svetu, ki bi za otroke toliko nudila, kakor Amerika. Zadnji čas so zgradili v New Yorku za otroke krasno gledališko palačo. Ponosita zgradba se dviga na trgu blizu onega otroškega zavoda, za katerega je daroval znani filantrop Heckscher 4 milijone dolarjev. Vstop v gledališče je prost. Gledališki ravnatelj je D. Belasco, eden najuglednejših gledaliških ravnateljev v New Yorku. Notranost gledališča je jako okusno opremljena. Stene in strop so okrašene s krasnimi slikami, v katerih so upodobljene najlepše otroške pravljice. V gledališču je 800 sedežev. Najboljši newyorški igralci so obljubili, da bodo pri igrah sodelovali. Sicer pa bodo največ iger otroci sami uprizorili.

Postava o »indeksu« v Avstriji.

Prometni uslužbenci v Avstriji so v pravkar končanem štrajku dosegli, da je avstrijska vlada predložila parlamentu postavo o novih prejemkih vseh državnih nastavljenecov. Naj navedemo nekatera najvažnejša določila te postavice.

§ 2 pravi, da prejemajo vsi državni nastavljenici premike, ki se določajo za vsak mesec posebej ter izplačujejo dvakrat na mesec 1 in 16. dne.

Podlaga za izračunavanje teh prejemkov tvorijo temeljne plače, aktivitetna doklada in draginska doklada, določene za posamezne kategorije v zakonu o uradniških plačah, plus 500 K a. vse vkup v 26 kratnem iznosu. To je fiksno in na ti podlagi se izračunajo prejemki po vsakokratnih indeksnih številkah, to je primerno tem številkam zvišajo avtomatično ali pa znižajo. Znižanje se pa vrši le tedaj, če so se indeksne številke znižale za najmanj 5 odstotkov in le za one zneske, ki teh 5 odstotkov presegajo.

§ 3 pravi, da prejemajo oženjeni posebne doklade za gospodinjstvo.

§ 4 določa, da prejema vsak uslužbenec poleg vsega tega še mesečno posebno doklado a 7000 K a.

Glasom določil § 5 in 6 velja to tudi za državne delavce in za aktivne duhovne.

Socialni vestnik.

s Mezdno gibanje med trgovskimi nastavljenici. Prejeli smo: V četrtek dne 3. t. m. se je vršilo ob 8. uri zvečer v Mestnem domu impozatno zborovanje trgovskih nameščencev iz vseh ljubljanskih trgovin. Zborovanje je sklical pomočniški zbor Gremija in so bile sklenjene sledeče resolucije: 1. Zbor soglasno protestira proti uvedbi 10 urnega delavnika v trgovskih podjetjih; 2. poleg raznih ugodnosti zahtevajo trgovski nameščenci sledeče minimalne mesečne prejemke: Za trgovske sotrudnike po dovršeni učni dobi 950 dinarjev, v praksi od 1 do 3 let 1250 dinarjev, od 3 do 6 let 1600, od 6 do 9 let 2000, od 9 do 12 let 2500, od 12 do 16 let 3000, od 16 in več let 3500 dinarjev. Ti zahtevki so mišljeni kot minimalni prejemki. Da trgovske nastavljenice ne zadenejo valovi draginje, zahtevajo uvedbo premikalnega draginskega sistema. 3. Današnji zbor prosi, da vlada, oziroma ministrstvo za socialno politiko raztegne obvezno pokojninsko zavarovanje za dosedaj še neobvezne trgovske nameščence in s tem dvigne obveznost zavarovanja za onemoglost in smrt.

s Dvanajsturna delovna doba. Iz Revala poročajo, da v petrograjskem pristanu delavci delajo 12 ur na dan. Te dni pa so podali nameščenci prošnjo na komisariat za obrambo dela, naj se jim skrajša delovni čas na 8 ur dnevno. Odločilni krogi so baje delavski prošnji ugodili.

s Prepoved nočnega dela v zagrebških pekarnah. Z ozirom na določbe zakona o zaščiti delavcev so se zagrebške organizacije pekarskih mojstrov in uslužbenecv sporazumele, da se opusti v pekarnah vsako nočno delo. Pekarne bodo odslej po noči od 10. ure zvečer do 4. ure zjutraj zaprte.

Prosveta.

pr Historična razstava del naših starejših domačih umetnikov se odpre dne 12. avgusta na državni obrtni šoli v Ljubljani. Razstava je gotovo prva prireditev te vrste med Slovenci. Priredi jo Narodna Galerija, financiral pa jo bo velesejem, za kar mu gre vsa zahvala, ker se bo z njegovo pomočjo naše občinstvo seznanilo z domačo umetnostjo preteklih dob, ki je danes po večini še ne pozna.

Velesejem je tudi dovolil, da se razstava za časa vsesokolskega zleta izjemoma odpre za devet dni, nakar se bo razstava zopet zaprla in nanovo, še povečana in izpopolnjena, zopet otvorila ob času velesejma, ki se začne prve dni septembra. Opozarjamo tiste lastnike, kateri umetnin naših starejših domačih umetnikov še niso priglasi, naj to kmalu stori, če žele, da se dela razstavijo. Opozarjamo občinstvo, naj z ozirom na dejstvo, da bo razstava odprta le kratek rok, pohiti z obiskom.

pr Narodna galerija je svojo razstavo slik v šolskem drevoedu št. 2 (Kresija) znatno pomnožila in jo popolnoma preuredila. Od nedelje dne 6. avgusta dalje je Galerija zopet odprta občinstvu, in sicer dnevno od 10. do 1. ure, ob četrtrkih pa od 2. do 4. ure. V svoji novi razstavi kaže Narodna Galerija najboljša dela slovenskega slikarstva od bratov Šubic do današnjega dne.

pr Slikar Julij von Blaas. V kopališču Hall je dne 1. t. m. umrl slikar Julij von Blaas, ena najbolj znanih osebnosti v dunajskih umetniških krogih. Julij von Blaas je bil rojen leta 1845 kot sin zgodovinskega slikarja Karla von Blaas. Bil je znan posebno kot portretist in slikar konj.

pr Historična slovnice dr. K. Streklja II. snopišč je ravnokar izšel; obsega kakor prvi 4 tiskane pole in stane 10 dinarjev. Dobiva se pri Zgodovinskem društvu v Mariboru in po knjigarnah. — Kdor še nima I. snopiča, naj se podviza z naročilom, dokler je še kaj zaloge.

Orlovski vestnik.

NAVODILA ZA VOZNOJO V BRNO.

1. Posebni vlak se odpelje iz Ljubljane v sredo 8. avgusta ob 16. uri. Vstavi se na vseh postajah.

2. Oni, ki vstopijo na progi Ljubljana—Maribor in Zagreb—Maribor, dobijo na postajah proti članski (odsekovni) izkaznici brezplačno posebni listek do Dunaja.

3. Vsi oni, ki se pripeljejo po stranskih progah do Ljubljane oziroma glavne proge (Ljubljana—Maribor) kupijo na odhodni postaji cel listek do Ljubljane, oziroma glavne proge. Listek si pridržijo; ta listek in taborsko izkaznico bodo imeli za brezplačno vožnjo nazaj iz Ljubljane oziroma od glavne proge.

Na progah državne železnice velja listek do 30. t. m.

4. Za udeležence, ki pridejo v Ljubljano je zbirališče na dvorišču Zadrugne zveze (Dunajska cesta) ob 14 uri, kjer dobijo natančnejša navodila.

5. Nihče ne sme brez nakazila reditelja vstopiti v vlak. To velja za Ljubljano kakor tudi za vse postaje do Maribora.

6. Moški in ženske se vozijo posebej.

8. Vsi potujejo v civilu ali narodni noši. Kroje vzamejo v kovčkih oziroma paketih s seboj. Orlice, prečitajte zadnjo okrožnico Orliške Podzveze.

9. Kdor ne bo nastopil v kroju, naj si, ako l' mogoče, preskrbi narodno nošo, posebno ženske Čehi pričakujejo čim več narodnih noš.

10. Knjiga Čehoslovaška republika se bo predajala v vlaku.

11. Onim, ki se pravočasno prijavijo, se b menjaval denar v vlaku.

12. Prečitajte tozadevna navodila v Slovene od 4. in 5. avgusta.

Bog živi!

Pripravljalni odbor za Brno.

Udeležencem tečaja v št. Vidu sporočamo, da dobijo v OP fotografske razglednice po 10 K ko mad. Po pošti 2 K več.

Dijaški vestnik.

d Podružnica Slov. dijaške zveze za ribniški okraj priredi dne 16. avgusta pri Novi štiti sve redni sestanek. Ob 7. uri je sv. maša in skupn sv. obhajilo. Takoj nato sestanek, na katerem b predaval g. dekan Anton Skubic o »Gospodstvu Ribnice v srednjem veku«. — Tovariši, tovarišice! Vaša dolžnost je, da se sestanka vsi udeležite! Gospodje starejšine vliudno vabljene. Vabljeni in dobrodošli vsi prijatelji naše misli.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Parnometer v C	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
4.8, 21 h	736.4	21.5	1.5	v. obl. z.	—
5.8, 7 h	736.9	17.5	1.4	jasno	—
5.8, 14 h	737	23.7	3.2	jasno	—

Nižji uradnik s petletno prakso, zmogel računskih in ekonomskih poslov, želi primerne delo od 2. ure dalje. Naslov na upravo SLOVENCA pod »ZASLUZEK«. 3084

Posredovanje. Priporočam se za posredovanje in informacije vsake vrste za nakup in prodajo. Za točen odgovor se priloži 5 Din. Naslov: Trabesinger, Vel. Bečke- rek, Petrogradska ulica 31, Banat. 2994

Zahvala.

Zahvaljujem se Zavarovalni zadrugi »CROATIA«, Zagreb, za njeno kulantno postopanje v zadevi zgorajlega avtomobila, za točno cenitev škode in hitro nakazilo odškodninske vsote.

M. KUŠTRIN,

trgovina s tehničnimi materiali, njih izdelki itd. Centrala: Ljubljana.

Dr. FRAN VIRANT.

asistent dermatološkega oddelka splošne bolnice, specialista za kožne in spolne bolezni

ordinira zopet redno od 2. do 3. Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 18/II. (Na voglu Sodne ulice.)

Natakarice sprejme

Parkhotel »Tivoli«, LJUBLJANA.

UČENCA

s primerno šolsko izobrazbo, pridnega, poštenega, zdravega in krepkega sprejemem takoj. Cenjene ponudbe na trdiko ALFONZ OBLAK, trgovina z mešanim blagom, Novo mesto.

2000 kron nagrade

onemu, kateri mi preskrbi v najem dobro idočo sedlariko delavnico ali pa LOKAL, primeren za to obrt, v mestu ali na deželi. — Naslov pove upravnistvo »SLOVENCA« pod št. 3086.

Tapetniške pomočnike, vajence, delavca (slugo) in učenko sprejme IVAN ČERNE, zaloga pohištva, Ljubljana. **Gostilničarji, pozor!**

Priporočamo svojo veliko zalogo raznovrstnih

vin

iz tukajšnjih goric Bizelsko, Sromlje, Pišce, in sicer rdeča vina od 22 K naprej, dobra bela vina od 24 K naprej. Izbrana fina sladka vina. Rizling od 30 do 32 K. Točna in solidna postrežba ter tudi sodi na razpolago. — »GLOBUS«, trgovska družba za eksport in import z o. z. Brežice. 3022

Knjigovodjo

vsestransko trgovsko rutiniranega sprejemem s 1. sept. t. l. Ponudbe na BOR. SBIL, Kočevje. 2963

Trgovski pomočnik

ŽELEZNINAR

se takoj sprejme pri: ERJAVEC & TURK, Ljubljana.

Samostojna kuharica

želi mesta pri boljšem gospodu za gospodinjstvo. Gre tudi v župnišče. Ponudbe prosim na upravnistvo »Slovenca« pod: »DOBRA KUCHARICA 3087«.

VAJENCA za fotografsko

obrt sprejme fotograf FRANC MA-RINKO, Ljubljana, Poljanska cesta št. 13. 3081

40 letni organist

s 15 do 20 tisoč din. letnih dohodkov, išče v zakon družico do 40 let staro. Ista naj bi bila ponižnega srca, poštena in naj ima veselje do petja. Prednost imajo šivilje. Želi se slika. — Naslov na upravnistvo pod »Sreča v zakonu 3065«.

Pošteno deklico

za izvršitev ter pridne notranjih ter zunanjih pisarniških poslov, katere je tudi zmogla nekoliko strojepisja, se sprejme z dnem 1. avgusta v pisarni JOS. STADLER, Ljubljana Sodna ulica št. 11.

Predstaviti se je od 2. do 4. popoldne.

Starejša prodajalka

špecer. mešane stroke želi mesta. Naslov pove upravnistvo Slovenca pod št. 2984.

Trgovskega pomočnika

mešane stroke, mlajšo moč, sprejemem za takoj ali 1. oktober v prometnem trgu na Dolenjskem. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravnistvo »SLOVENCA« pod št. 3028.

DEKLE, veščo vseh hišnih poslov

in deloma kuhanja, sprejemem v SISKU uradniška družina treh oseb. — Naslov pove upravnistvo SLOVENCA pod št. 3063.

KONTORISTINJA,

prvovrstna moč, z večletno pisarniško prakso, dobra strojepisja, veščica nemškega jezika in cirilice ter enostavnega knjigovodstva, dobi takoj mesto. Plača dobra, popolna oskrba v hiši. Oferte na poštni predal št. 1, Zdravilišče Rogaska Slatina. 3051

CEMENT

na drobno in na vagone oddaja trdka Stanko Zargi & Co., trgovina z železnicami, Ljubljana, Sv. Martina cesta št. 15. 3079

Blago

za prevleko divanov in druge pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje i. t. d. priporoča trdka A. & E. Škaberne, Ljubljana Mestni trg 10.

Krampe in lopate, klamfe, žebije

, nasajene za stavbenike in tesarje po konkurenčnih cenah oddaja po večjih partijah trdka STANKO ZARGI & CO., trgovina z železnico, Ljubljana, Sv. Martina cesta št. 15. 3078

2 centrifugalni SESALKI

naprodaj. — Naslov v upravnistvu Slovenca pod št. 3094.

Gostilna,

enonadstropna hiša v Mariboru v predmestju se prodaja. Dopisi pod: Gostilna, poštno ležeče Maribor.

Vsako množino bukovih hlodov

kupi tovarna stolov in lesnih izdelkov JOS. STADLER, Ljubljana Sodna ulica št. 11.

Svarilo.

Društvo krovskih mojstrov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani opozarja vse cenjene hišne posestnike, gospodarje, njih namestnike itd., da ne dajo pokrivati in popravljati svojih streh na poslopih raznim elementom in krpučarjem, kakor se je to v večji meri dogajalo dosedaj.

Taki ljudje strehe tako pokvarijo, da jih še strokovnjaki za njimi popraviti ne morejo. Tudi bode odslej dalo društvo take nekoncesionirane kvartelje streh za vsak slučaj policijsko zasledovati ter jim takoj na mestu ustaviti delo.

V Ljubljani, dne 25. julija 1922.

J. KRIŽNAR, GRIL, predsednik, tajnik.

Poravnajte naročnino!

„DIAMALT“

Pozor peki! »DIAMALT«, tvornice Hauser i Sobolka, Beč-Stadlau, v predvojni kakovosti, se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUZANEC, Zagreb, SKLADIŠČE Strossmayerova ulica št. 10.

Iščem treznega Hlapca

v vestnega — k lahkim konjem. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Prednost imajo taki, ki so služili kot vojak pri konjenici. Več pove Jože ORAŽEM, Moste pri Ljubljani. 3054

Muzikalije Dav. Jenkove

so naprodaj. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 3093.

Prodajam še skor novo,

belo otroško posteljico v dobrem stanu, s predalom. — Spodnja šiška, Planinska cesta 289. 3100

Kolesarji in cenjene dame

Priporočajte se v lastno korist in ogledite si veliko zalogo dvokoles in otroških vozičkov novih modelov. — »TRIBUNA«, tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4. — TRGOVINA: Stari trg št. 28. 2389

Masni SIR I-a

dobro vlečan, hlebi so 25—35 kg, ponudi MLEKARSKA ZADRUGA na VRHNIKI.

KUPIM orehovega lesa

večje množine v deblih, zdravo ravno blago in samo z malo grčami od 25 cm debelosti in 1.50 m dolgosti naprej. Kupim tudi lepa, gladka, ravna javorjeva debla od 25 cm debelosti in 2 m dolgosti naprej. — Ponudbe na: P. Higersperger, Celje, Gregorčičeva ulica št. 3. 3003

OLJE

Amerikansko, strojno, cilindrično in tovarno mast trdke STANDARD OIL COMPANY OF NEW YORK ima vedno v zalogi A. Lampret, Ljubljana, Krekov trg.

prodaja na stojnici

Ivan MILER, šolski drevo-red, p. Zmajskem mostu.

Zastopnika

za bukov in hrastov les išče prvovrstna lesna eksportna trdka v Trstu. Piše naj se na poštni predal 355, Trieste, Centro.

Josip Neškudla,

Jablone nad Orlicami 86, Čehoslovaška.

Tovarna cerkvenih paramentov, raznovrstnih zastav in cerkvenega orodja. — Priporočila se prečistiti duhovščini za dobavo vseh v to stroko spadajočih predmetov kakor: mašne plašče, pluviale, dalmatike, cerkvene in društvene zastave, kelihe, monstrance, svečnike itd., sohe, križeva pota v poljubni izvršitvi in cent. — Solidnost trdke jamljejo nebrojna po-hvalna pisma in 110 letni obstoj firme. Vsi cerkveni predmeti so carine prosti. — Na vsa vprašanja takoj odgovori ali predloži vzorce J. NESKUDLA, Ljubljana, hotel »Tratnik«.

Uvoz tekstilnih proizvodov

Iščemo zastopnika

Prva švicarska trgovina tekstilnih proizvodov (anonimno društvo), katero proizvaja specialno nebeljeno platno iz fine tkanine ST. GALL išče za SLOVENIJO ZASTOPNIKA že dobro vpeljanega pri zadevnih odjemalcih. Neobhodno so potrebne reference prvega razreda. Korespondenca nemška, francoska in angleška. Ponudbe poslati na:

Société des Produits textiles
ST. GALL (S. A.) Suisse.

Naprodaj je zemljišče v Dravljah

v obsegu 45.000 m² z dovlačnico, dolgo 150 m, in s kretnico, pripravno za industrijsko podjetje. Obvezne ponudbe je poslati do 15. avgusta na poštni predal št. 166 Ljubljana. 3046

NIJIM PICK
ZAGREB.
TRGOVINA MANUFAKTURNE
ROBE NA VELIKO
DUGA UL. 6 - TELEFON 22-36

PLATNO, KANAFAT, CLOTH, CILIH, SVILENE MANJE, KONAC, FUSTAN, GLAVNICE, ZETIR, KARAPPE, HLAVNICE

Razglas.

Krovski mojster Fran Fujan, Ljubljana, Ilovca št. 48 ob Dolenjski cesti

izvršuje vsakovrstna nova krovska dela s koranitom, eternitom, skalco, opeko, lepenko in lesnim cementom itd. — Istotako sprejema popravila raznih starih streh. Na zahtevo tudi zalaga z zgoraj navedenim blagom.

DELO PREIZKUŠENO SOLIDNO IN PO NAJNIZJIH DNEVNIH CENAH.

Vzorčni velesejem v Pragi

od 3. do 10. septembra 1922.

Centralno tržišče srednje Evrope.
Najcenejši za nabavo raznovrstnih izdelkov
čehoslovaške industrije.

Velesejmski znak z izkaznico stane 25 dinarjev, služi kot permanentna vstopnica v razstavišče in upravičuje k popustu pri vožnji po železnici. — Velesejmski urad preskrbi udeležnikom ugodna stanovanja. Natančnejša pojasnila dajejo vsi čehoslovaški konzulati, zastopniki Prškega velesejma in

Velesejmska pisarna Praga I. Staroměstská radnice,
kjer se prodajajo tudi znaki in izkaznice. 2382

Prostovoljna javna dražba

ca 5000 m³ okroglega smrekovega posekanega lesa

v Letušu ob Savinji, v Libiji pri Mozirju in v Zaloki nad Mozirjem se vrši v četrtek, dne 10. avgusta 1922 ob 11. uri dopoldne na licu mesta v Libiji pri Mozirju. Podrobni dražbeni pogoji se bodo razglasili neposredno pred dražbo, so pa interesentom od 7. t. m. dalje na vpogled pri Občinskem uradu v Mozirju, Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njeni podružnici v Celju in pri g. Leopoldu Goričar, Mozirje.

Vsak dražitelj mora pred dražbo položiti pri Občinskem uradu v Mozirju kot kavcijo za izpolnitev prevzemnih pogojev 250.000 K v gotovini, oziroma vrednostnih papirjih ali garancijski izjavi kake tuzemske banke z glavnico nad 20.000.000 K. Ako pa ne draži vsega lesa, pa circa 50 K od m³ množine lesa, ki ga hoče dražiti. 3075

Tisoči ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot kosmetikum za negovanje zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptično čistega, osvežujočega delovanja najboljše gaudica. Ravnotako je priljubljen kot krepko, blago delujoče in vrio prijetno sredstvo za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči kot Francosko žganje in najboljše sredstvo te vrste. Tisoče priznanj! Z zamotom in poštnino za vsakega: 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica . . . 72 K.

Za prodajalce:
12 dvojn ali 4 spec. steklenice 300 K
24 „ „ „ 570 „
36 „ „ „ 800 „
poštne prosto na Vašo pošto. Kdor pošlje denar naprej, dobi še popust v naravi.

Dobi se tudi: Eliza obliž za kurja očesa 8 in 12 K; Eliza mentolni črniki 16 K; Eliza posipalni prašek 12 K; pristno Eliza ribje olje 80 K; Eliza voda za usta 48 K; Eliza kolonska voda 60 K; Eliza šumski miris 60 K; Glycerin 16 in 60 K; Lysol, Lysolform 48 K; kineški čaj 4 K; Eliza mrčesni prašek 20 K; strup za podgane in miši po 15 in 20 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Stubica donja, Elsatrg 134, Hrvatsko.

Gavrilovičeva zimska salama je najboljša!

ZALOGA:
R. Bunc in drug,
Celje — Ljubljana — Maribor.

Urarska Industrija.

Popravlja ure vseh vrst in izdeluje nove dele k uram z jamstvom strokovni urar
FRAN KOROŠEC, Ljubljana
Sv. Florijana ulica 31.

Abadie cigaretni Lipa-mill konfekcijski papir

glavna zaloga A. LAMPRET,
Ljubljana, Krekov trg št. 10.

!!! AUTO !!!

BENCIN PNEUMATIKA
OLJE VSA POPRAVILA
MAST IN VOZNE
Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi
JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 Din.)

FOTOGRAFSKI ATELJEJ:
Grabiec Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.
ILIRIJA, LESNA TRGOVSKA IN INDUSTRIJALNA DRUŽBA
Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8.
KLEPARJI:
Remigar & Smerkol, Florijanska ul. 18.
Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovec v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28.
Korn T., Poljanska cesta št. 8.

MEHANIČNA DELAVNICA
za popravilo gramofonov in drugih godb. strojev A. Rasberger, Sodna ulica 5 (veža, desno), Ljubljana.

MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje:
Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.
OREL, POTREBŠČINE IN KLOBUKI:
Kunovar Ivan, Stari trg št. 10.

PISALNI STROJI IN POTREBŠČINE:
Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

PARNA PEKARNA:
Jean Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gradišče št. 5.

PLESKARJI, SOBO- IN ČRKOSLIKARJI
Produktivna zadruga, reg. zadr. z o. z. Ljubljana, Gosposka ulica št. 4.

SOBNO SLIKARSTVO:
Zuran Martin, Mestni trg št. 12.

SPEDICIJSKA PODJETJA:
»Orient« d. d., Sodna ulica 8, Tel. 468.
Ransinger R., Cesta na juž. železnico 7—9.

STAVBENO PODJETJE:
Vihtin Ivan, Ljubljana, Vodmatski trg 7.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:
Ferenč & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

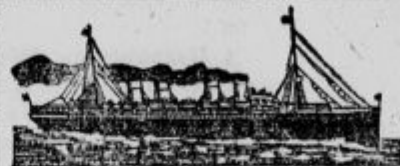
TRGOVINA Z ŽELEZNINO:
Sušnik A., Zaloška cesta 21, Ljubljana.

TRGOV. Z DEZNIKI IN SOLNČNIKI:
Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:
Erjavec & Turk pri zlati lopati, Valva zorjev trg št. 7.

URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA:
Seliškar Ivan, Pot v Rožno dolino št. 10 (Ceno in točno.)

ZALOGA POHISTVA:
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Cie Gle. Transatlantique Francoska linija

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

VOZNE LISTKE in tozadevna pojasnila daje:

Ivan Kraker,

zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni stroji

Singer-igle
in
nadomestni deli.

LASTNA
MEHANIČNA
DELAVNICA

Singer-olje
sukanec
svila itd.

PRODAJA
NA
OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —

CENTRALA za kraljevino SHS Zagreb, Maruličeva 5. — Podružnice:

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3,

Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Subotica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zajčar i Stip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.

Pozor!

Potniki in tužci!

Pozor!

Grand hotel PETROGRAD

Belgrad, Wilsonov trg 115, Tel. št. 23—13.

(preko železniške postaje)

Odprl 5. junija t. l. Hotel je moderno urejen, opremljen s 120 sobami, elegantno mebliran, v vsako sobo je napeljana gorka in mrzla voda. Hotel razpolaga s kopališči, saloni, separiji in z vsem komfortom, z lastno parno kurjavo in električno razsvetljavo. Restavracija in kavarna z izborna kuhinjo in pijačo, prvostopenjska francoska in srbska kuhinja. Cene solidne. Postrežba hitra in točna. RAVNATELJSTVO HOTELA.

„SLOGRAD“ slovenska gradbena in industrijska d. d.

Tekoči račun pri Slovenski eskomptni banki v Ljubljani.

Tehnična pisarna v tovarni Keršič, Sp. Šiška, Ljubljana.

Telefon interurban 180.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj.

Specijaliteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovode.

Zastopa: patent dr. inž. Empergera za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litiželeznimi vložkami za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“ mostovih in podobno).

Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov.

Underwood

pisalni stroji so najboljši

Zahtevajte ponudbe!

THE REX Co.

LJUBLJANA

Tel. 268 - Gradišče št. 10 - Tel. 268

Opalograph

razmnoževalni aparati so svetovnoznani

Zahtevajte ponudbe!